

Innkalling til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Onsdag 7. mars 2018 kl. 10:15.

Møterom 448 - JUSII

Innkalles:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)

Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Jan-Ove Færstad (a)

Øyvind Røed (b)

Kjersti Bakke Sørensen (c)

Lise Carlsen (d)

Erik Valland – vara for Erlend Aarli (d)

Forfall: Erlend Aarli (d)

Sekretær: joanne.spielkavik@jurfa.uib.no

ePhorte 18/174

Neste møte: onsdag 11. april 2018, kl. 10:15 i 448 - JUSII.

Sak 16/18	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Dagsorden:
Sak 17/18	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 17. januar 2018. Godkjent på sirkulasjon 29. januar 2018. Sak 15/18 behandlet på sirkulasjon 16. - 21. februar 2018. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak: a) Fordeling av studieplasser i toårig masterprogram. (Endres som følge av endring i antall studieplasser hos de tre institusjonene som avgir søkere.) b) Gjesteforelesere i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. c) JUS134 Rettshistorie og komparativ rett Litteratur
3	Dekanbeslutning: JUR605 Innføring i forvaltningsrett for saksbehandlere i kommunal sektor. <i>Beslutningen gjelder en informasjonstekst som skal publiseres innen frister som utløper før vi kan få opprettet emnet.</i>
4	Sekst timers skoleeksamen – status .
5	Ny vararepresentant til SU fra gruppe C: Anne Torekoven. Oppnevnt av fakultetsstyret den 6. februar 2017, sak 14/18.
6	Studiebarometeret 2017 ble publisert 5. februar 2018. Presentasjon .
7 2017/593	Flere skift på eksamen. Orientering fra Studieadministrativ avdeling. Det juridiske fakultet omfattes ikke av ordningen.
Sak 18/18	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1 SU uttaler	Minimum antall ord i arbeidsgruppebesvarelser. Notat fra studieadministrasjonen. SU ber om en sak om rutiner for behandling/kontroll av arbeidsgruppebesvarelser under * % av ordgrensen.
2 SU uttaler	JUS124 Tingsrett. Kursrapport . Studieutvalet festa seg særleg ved tydeleggjeringa av metode i undervisninga, og særleg dei metodiske utfordringane ein treff i møtet med ulovfesta rett. Studieutvalet gjentar gjerne at det ikkje er nokon sperre mot å gje oppgåver i kurset som går utanfor det som allereie er handsama i kurset, jf. kompetansekravet for

programmet: «tilegne seg ny kunnskap på sitt fagfelt og innen tilgrensende fag, og løse juridiske problemstillinger også utenfor de rettsområdene som er del av rettsstudiet». Vidare er det heldig at emnet vert gjort dynamisk når det gjeld oppgåvene – at dei vert endra etter merknader frå referansegruppene og for å ta opp i seg dagsaktuelle tema. Der ein emneansvarleg legg merke til at nokre studentar systematisk søker etter «den lågaste kvaliteten som kan akseptast», kan det vere grunn til å vurdere om kravet kan aukast noko – ingen er tent med at studentane «lærer så lite som mogeleg». Det er dessutan sterk politisk vilje til å stilla høge faglege krav til studentane, og i Studiebarometeret for 2017 scorer våre studentar høvesvis 4,0 og 3,9 (av 5) på «Jeg opplever at de faglig ansatte stiller klare forventninger til meg som student» og «De faglig ansatte har høye faglige ambisjoner på vegne av meg som student». Det er altså neppe nokon grunn til å halde dei faglege krava låge. Om lengda på arbeidsgruppeoppgåvene 2 og 5: Studieutvalet gjer merksam på at det kan vere mogeleg å slå saman to arbeidstuppeoppgåver til ei lengre oppgåve. Dette har vært gjort i nokre emne, og det har gjeve gode resultat. Observasjonen om at seks timars eksamen kan vere eit moment i kvalitetsheving av sensuren er interessant, og kan ha overføringsverde til andre emne. Det er gledeleg at vi har mange flinke studentar. Det kan gje grunnlag for å vurdere om det er rom for endå høgare faglege ambisjonar på vegner av studentane.

3	JUS132 Pengekravsrett. Kursrapport .
SU uttaler	Rapporten gir inntrykk av et kurs som har funnet et godt spor. SU vil imidlertid oppfordre til bruk av den alminnelige malen for kursrapport, for å sikre at alle relevante momenter kommer med. Videre vil SU oppfordre til ytterligere refleksjon rundt undervisnings- og vurderingsformer.
Vedtakssaker	
Sak 19/18	Årsrapport utdanning 2017 .
Vedtaksforslag	Studieutvalget sier seg tilfreds med den aktiviteten som har vært i 2017, og dokumentasjonen av den. Vi holder et høyt aktivitetsnivå og arbeidet er preget av kvalitet så vel i planlegging og utførelse som i resultat og dokumentasjon. Rapporten oversendes fakultetsstyret med innstilling om at styret gir administrasjonen fullmakt til å utarbeide utdanningsmelding for 2017 på dette grunnlaget. Protokollen godkjennes i møtet.
Sak 20/18	JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse oppfyller krav om engelskspråklig spesialemne. Notat fra studieadministrasjonen.
Vedtaksforslag	Følgende tilføyelse gjøres i § 2-1 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet i listen over unntak fra kravet om engelskspråklig spesialemne: Der JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse foregår på engelsk, og emnet inngår i mastergraden i rettsvitenskap, vil det samtidig oppfylle krav til engelsk spesialemne.
Sak 21/18	JUS122 Erstatningsrett. Seks timers skoleeksamen. Søknad fra emneansvarlig Bjarte Askeland. [Bestilling av ordtellet er levert SA.]
Vedtaksforslag	Vurderingsformen for JUS122 Erstatningsrett endres fra fire timers skoleeksamen uten ordgrense til seks timers skoleeksamen med <i>absolutt</i> ordgrense på 3750 ord, innenfor gjeldende budsjettammer. 1. Emneansvarlig/eksamensoppgaveforfatter setter i tillegg en anbefalt ordgrense som er lavere enn den absolutte. 2. Studieutvalget presiserer at hensikten med utvidelsen er å gi studentene mer tid til refleksjon, ikke å utsette dem for kvantitativt mer omfattende eksamensoppgaver 3. Studieutvalget presiserer at emneansvarlig og oppgaveutvalget har et særskilt ansvar for å påse at oppgaven godt lar seg løse innenfor anbefalt ordgrense. 4. I sensorveiledningen skal det kommuniseres til sensorene at kandidatens evne til å fatte seg i korthet skal tillegges vekt ved sensuren. Den absolutte ordgrensen og den anbefalte skal opplyses i sensorveiledningen.

	5. Emneansvarlig innhenter synspunkter fra Bedre språk, bedre jurister. 6. De pedagogiske og eventuelle andre hensyn bak ordgrensen kommuniseres tydelig til studentene.
Sak 22/18 Vedtaksforslag	JUS254-2-A Politirett. Hjelpemidler til eksamen. Forslag fra emneansvarlig. Listen over hjelpemidler til eksamen i JUS254-2-A Politirett utvides med: • Særtrykk av straffeloven • Særtrykk av straffeprosessloven • Særtrykk av politiloven • Særtrykk av politiregisterloven • Særtrykk av politiregisterforskriften med virkning fra V18.
Sak 23/18 Vedtaksforslag	Opprette emnet MPLSP Maritime Bergen Law Summer Programme. Notat med emnema 1. Studieutvalet tilrår at fakultetsstyret opprettar emnet Maritime Bergen Law Summer Programme og godkjenner emneskildringa som føreslått med verknad frå 2018. 2. Sommarprogrammet blir presentert i studieplanen under avsnittet «oppbygging»: Godkjend deltaking i det tverrfaglege emnet TVEPS eller på sommarskolen Maritime Bergen Law Summer Programme kan påførast vitnemålet med null studiepoeng. (Ny tekst utheva) 3. Studieutvalet tilrår at studentar i MAJUR- og MAJUR2-programmet som tar emnet Maritime Bergen Law Summer Programme får dette ført opp på vitnemålet sitt for mastergrad i rettsvitskap med null studiepoeng. Protokollen godkjennes i møtet.
Sak 24/18 Vedtaksforslag	Endring i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-9 Alminnelige regler om sensur: Nytt nr. 10. Henstilling om skriftlig begrunnelse der klagesensur har endret karakteren to trinn eller mer til ugunst. Notat fra studieadministrasjonen. 1. Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-9 gis nytt nr. 10: Der studieadministrasjonen ser at klagesensuren har endret karakteren to trinn eller mer til ugunst, skal klagesensorene orienteres om dette og det henstilles til dem å gi skriftlig begrunnelse for vedtaket. Det skal likevel gjøres klart for sensorene at valget mellom skriftlig og muntlig begrunnelse fortsatt er deres. 2. Någjeldende nr. 10 blir nytt nr. 11.
Sak 25/18 Vedtaksforslag	Forkunnskapskrav for JUS256-2-A Skatterett I og JUS256-2-B Skatterett II. Forslag om endring. Forkunnskapskravene for JUS256-2-B Skatterett II endres til «Tre års universitets- eller høyskolestudier.»
Sak 26/18 Vedtaksforslag	JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 studiepoeng). Ny emneansvarlig. Notat. Bjarte Askeland oppnevnes som emneansvarlig for JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 studiepoeng).
Sak 27/18 Vedtaksforslag	JUS122 Erstatningsrett. Ny emneansvarlig. Notat. Knut Martin Tande oppnevnes som ny emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett.
Sak 28/18 Vedtaksforslag	JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Skrivesemester for studenter i MAJUR-2. Notat. (Sees i sammenheng med sak 32/18.) 1. Med virkning fra kullet som tas opp høsten 2018, vil studenter med studieretten MAJUR-2 få tildelt veilederressurser bare i et høstsemester, fortrinnsvis i sitt tredje semester. Fakultetet kan dispensere fra denne regelen dersom tungtveiende faglige eller personlige hensyn tilsier det. 2. Vedtaket publiseres på nettsiden som orienterer om opptak til MAJUR-2.
Sak 29/18 Vedtaksforslag	JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 studiepoeng) Emnebeskrivelse. Emnebeskrivelsen for JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 studiepoeng) endres som foreslått med virkning fra H18.

Sak 30/18	Eksamensplan studieåret 2018/19. Forslag fra studieadministrasjonen.
Vedtaksforslag	Eksamensplanen for 2018/19 vedtas som foreslått.
Sak 31/18	JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. Tillegg til obligatoriske arbeidskrav. Forslag fra emneansvarlig.
Vedtaksforslag	Obligatoriske arbeidskrav i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett endres som foreslått med virkning fra V18.
Sak 32/18	Endret innleveringsfrist for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Notat . (Sees i sammenheng med sak 28/18.)
Vedtaksforslag	Med virkning fra vårsemesteret 2019 settes ny innleveringsfrist for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng til 10. mai. Ny påmeldingsfrist for studenter som skal skrive JUS399 på vårsemesteret settes til 15. oktober.

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Sak 17/18 - 6

NOKUTs studiebarometer 2017

NOKUT publiserte studiebarometeret for 2017 den 5. februar 2018. NOKUTs egen presentasjon, med lenker til faktaark, fins her: <https://www.nokut.no/nyheter-2017/studentenes-dom/>

Dataene fra undersøkelsen fins her:

<http://www.studiebarometeret.no/no/student/studieprogram?fg=737&ff=73> Her kan man bla rundt, søke og sammenligne institusjoner og fagområder for å se på resultatene. Man kan også få fram historiske data for å se på utviklingen fra 2014, via 2015 og 2016 til dagens funn. Det er en liten ulempe at NOKUT endrer noe på spørsmålsstillingen og strukturen fra år til år, så man taper litt på tidsseriene. På den andre siden er det fornuftig at de justerer undersøkelsen der erfaringen viser at det er heldigst.

I årsrapporten vil en del hovedfunn fra barometeret bli gjengitt.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 17/18 - 4**Seks timers skoleeksamen - status**

I sak 85/17, den 29. november 2017, behandlet SU en sak om evaluering av ordningen med seks timers skoleeksamen for utvalgte emner.

I fakultetsstyrets sak 96/17 den 12. desember 2017, fikk SU full kompetanse med hensyn til å fastsette eksamenstidens lengde.

Som følge av disse sakene, fikk SU en henvendelse fra emneansvarlig for JUS123 Forvaltningsrett II, Bjørn Henning Østenstad, der han ba om å få innføre seks timers eksamen for dette emnet.

I sak 14/18, den 17. januar 2018, vedtok SU at JUS123 Forvaltningsrett II skal ha seks timers skoleeksamen med virkning fra V18. Det ble også vedtatt en absolutt ordgrense på 3 750 ord og krav om at en lavere, anbefalt ordgrense skal oppgis.

I sak 15/18 ble den absolutte ordgrensen utvidet til 4 000 ord, etter initiativ fra JSU og etter at studentenes praksis med hensyn til ord i eksamensbesvarelser var dokumentert.

Etter dette er det ønskelig med en full oversikt over hvilke obligatoriske emner som ønsker å utvide eksamenstiden sin, under forutsetning av absolutt ordgrense i den størrelsesorden det har vært tale om for JUS113 Kontraktsrett I og JUS123 Forvaltningsrett II.

Det ble sendt en e-post til emneansvarlige for JUS111 Forvaltningsrett I, JUS112 Arve- og familierett, JUS122 Erstatningsrett, JUS123 Forvaltningsrett II og JUS131 Kontraktsrett II den 14. desember 2017, med svarfrist 15. januar, der de ble oppfordret til å reflektere rundt vurderingsformen og eventuelt ta stilling til om de ønsker å øke til seks timer på sine skoleeksamener.

Vi fikk svar fra

- JUS112 Arve- og familierett: Thomas Eeg ønsker ikke å øke til seks timer
- JUS122 Erstatningsrett: Bjarte Askeland søker om å øke til seks timer, se sak 21/18.
- JUS123 Forvaltningsrett II: Bjørn Henning Østenstad ønsker å øke, og fikk dette innvilget i sak 14/18, med justering av ordgrensen i sak 15/18.
- JUS131 Kontraktsrett II: Erik Monsen og Arnt Skjefstad har annonsert at de ønsker å søke om å utvide, men har foreløpig ikke fulgt opp med søknad.

En oversikt over alle obligatoriske emner sortert etter størrelse og med info om eksamenslengde. De som allerede har seks timer er markert med grønt, de som kan være aktuelt å øke fra fire til seks timer er markert med gult, de som ikke ønsker å utvide og/eller har annen eksamensordning, er markert med rødt.

JUS241 Strafferett – 20 studiepoeng – har 6 timer

JUS242 Rettergang – 20 studiepoeng – har 6 timer

JUS243 Alminnelig formuerett – 20 studiepoeng – har 6 timer

--

JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner – 17 studiepoeng – har hjemmeeksamen

JUS123 Forvaltningsrett II – 17 studiepoeng – har 6 timer skoleeksamen

--

JUS131 Kontraktsrett II – 15 studiepoeng – har 4 timer skoleeksamen. Har fått konkret forespørsel, og har annonsert at de vil søke om seks timer.

JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter – 15 studiepoeng – har 6 timer

--

JUS122 Erstatningsrett – 13 studiepoeng – har 4 timer skoleeksamen. Har fått konkret forespørsel, og søker om det nå, sak 21/18.

JUS124 Tingsrett – 13 studiepoeng – har 6 timer

--

JUS112 Arve- og familierett – 12 studiepoeng – har 4 timer skoleeksamen, har fått konkret forespørsel om å øke, men ønsker ikke det

--

EXFAC Juridisk forprøve – 10 studiepoeng – har annen eksamensmodell

JUS111 Forvaltningsrett I – 10 studiepoeng – har 4 timer skoleeksamen, har fått konkret forespørsel om å øke, har ikke svart på den.

JUS113 Kontraktsrett I – 10 studiepoeng – har 6 timer

JUS132 Pengekravsrett – 10 studiepoeng – har 4 timer skoleeksamen

JUS133 Rettskilde- og metodelære – 10 studiepoeng – har 4 timer skoleeksamen

JUS134 Rettshistorie og komparativ rett – 10 studiepoeng – har hjemmeeksamen

--

JUS114 Juridisk metode – 8 studiepoeng – har 4 timer skoleeksamen

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 17/18 - 7**Flere skift på eksamen**

Orientering fra Studieadministrativ avdeling. Det juridiske fakultet omfattes pr nå ikke av ordningen.

Lenke til protokollen fra Utdanningsutvalget

http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll_fra_uu-mote_16.11.2017.pdf, se sak 67/17 på side 7.

UNIVERSITETET I BERGEN
Studieadministrativ avdeling

Fakultetene

Referanse

2017/593-MIRI

Dato

15.02.2018

Flere skift på eksamen

Denne meldingen sendes medlemmer i STALF og Eksamensnettverket på e-post, og blir sendt til fakultetene i ePhorte. Vi ber om at dette blir gjort kjent videre på institutt og andre som trenger informasjonen.

Som kjent har det blitt planlagt for flere skift under eksamen fra og med vårsemesteret 2018. Dette har vært opp i UU, og nå nettopp, i Forhandlingsutvalget. Vedlagt ligger kopi av protokoll fra saken om dette i Forhandlingsutvalget og UU saken ligger i referat på nett:

http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll_fra_uu-mote_16.11.2017.pdf

Hva betyr dette framover:

- SA vil planlegge eksamener framover med flere skift slik UU-saken beskriver. SA prøver i størst mulig utstrekning å unngå flere skift på samme dag. For eksempel slik vi nettopp reduserte antall eksamensdager med flere skift våren 2018 etter at oppmeldingsfristen gikk ut.
- I en overgangsperiode regner vi med at det vil være en administrativ person tilgjengelig per fakultet under hele eksamen. Vi tenker oss at dette i hvert fall gjelder ved eksamener som er lagt til våren 2018.
- SA vil kunne dekke merutgifter til lønn ut over vanlig arbeidstid ut fra gjeldende tariff.
- SA vil komme med mer detaljer om rutiner rundt flere skift når nye avvikshåndteringsrutiner er på plass
- Fagansvarlig må som før være tilgjengelig på telefon under hele eksamenstiden.

Har dere spørsmål, eller behov er det bare å ta kontakt.

Vennlig hilsen

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Michael Riisøen
rådgiver

Vedlegg: Utskrift av protokoll fra FU

Dette er et UIB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Studieadministrativ avdeling
Telefon 55589314

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Langesgate 1-3
Bergen

Saksbehandler
Michael Riisøen
55589954

side 1 av 1

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 18/18 – 1**Minimum antall ord i arbeidsgruppebesvarelser**

Saken har oppstått som følge av at studieadministrasjonen registrerer at det fra tid til annen blir levert arbeidsgruppebesvarelser med svært lavt antall ord (under 100 – noen ganger under 10). Praksis er varierende med hensyn til oppfølging fra emneansvarliges side.

Som følge av dette, ble det den 12. desember 2017 rettet en henvendelse til emneansvarlige på 1. – 3. studieår med spørsmål om det bør være en minimumsgrense for antall ord i en arbeidsgruppebesvarelse for at den skal kunne godkjennes:

Minimum for en arbeidsgruppebesvarelse?

Å skrive besvarelser på arbeidsgruppeoppgaver er et sentralt element i studentenes læringsprosess, og en sentral komponent i problembasert læring.

På de tre første studieårene skriver studentene mange slike besvarelser og de inngår i det grunnlaget vi sertifiserer kandidatene på, siden de er et reelt vilkår for å kunne gå opp til eksamen. Av den grunn kan og bør det stilles reelle krav til disse arbeidene; det gjelder så vel faglige som formelle krav.

Vi har etablert øvre grenser for hvor lange besvarelsene kan være (SU 2. november 2012); det er primært av hensyn til dem som skal gjennomgå og kommentere dem. For 1. studieår er det en absolutt ordgrense på 1000 ord, for 2. studieår er det en absolutt ordgrense på 1500 ord, for 3. studieår er det en veiledende ordgrense på 1750 ord.

Vi har imidlertid ikke satt noen minimumsgrense for noen av besvarelsene – det er tema her.

Vi ser nå at en del arbeidsgruppebesvarelser er påfallende korte – en oversikt viser at 54 besvarelser levert i ett av høstens tredjeårsemner er under 800 ord. Den korteste er på to ord. Det er bare et lite utvalg av besvarelsene hver gang som blir underlagt kommentering av arbeidsgruppeleder, og følgelig gjenstand for reell kontroll. Alle andre kan «komme unna» med noe som ligger nær ingenting.

Spørsmålet er om vi også bør innføre en minimumsgrense for antall ord i arbeidsgruppebesvarelser.

Før vi sender en eventuell slik sak til SU, ønsker vi å høre hva dere emneansvarlige på de tre første årene mener om et slikt tiltak. I dette ligger også en oppfordring til å reflektere rundt hva vi bruker – og hva vi kan bruke – arbeidsgruppeoppgavene til, så vel med hensyn til læring som med hensyn til prøving.

Innspill kan sendes til johanne.spielkavik@uib.no senest 12. januar 2018.

Ved fristens utløp hadde vi fått fem svar. Fire av dem stilte seg negativt til en slik minimumsgrense. En sammenfatning av svarene ledet til denne konklusjonen:

- Arbeidsgruppeoppgaver og -besvarelser og deres rolle i det pedagogiske opplegget, må adresseres i reformarbeidet.
- Det er ikke stemning for ordgrense (fire av fem tilbakemeldinger er mot det).
  - o Det vil bare være en ren formalitet, antakelig lett å omgå
  - o Det vil signalisere at et slikt minimum er tilstrekkelig
  - o Det vil motvirke andre signaler i retning av å skrive kort og presist
- Et godt alternativ kan være at besvarelser under en viss grense, rutinemessig rapporteres til emneansvarlig for faglig vurdering.

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS124 Tingsrett Tingsrett. Kursrapport

KURSAPPOR – JUS124, H 2017

KURSANSVARLIG: Ingunn Elise Myklebust

Kursrapporten er utarbeidet den 14. februar av Ingunn Elise Myklebust

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

i. strukturen på kursopplegget

Tingsretten gjeld i hovudsak retten til, eller i, fast eigedom, og kan delast inn i ulike tema som offentleg styring av fast eigedom, eigedomsgrenser, grannerett, sameige, hevd osv. Opplegget er søkt gjennomført slik at tema for kursoppgåver (arbeidsgruppeoppgåver og storgruppeoppgåver), vert drøfta og løyst etter at det aktuelle tema er gjennomgått på førelesingar. Dette fungerer fint. Ved obligatorisk prøve blir det gitt både nokre spørsmål som vi har arbeida med frå før, og nokre «nye» som ikkje har blitt gjennomgått i undervisinga enno. Studentane verkar høveleg nøgd med dette. Det blir nokon «lette» spørsmål, men også høve til å strekkje seg.

ii. Forelesningene

Førelesingane vart i år avvikla på same måte som i dei seinaste åra. Ernst Nordtveit, Sigrid E. Schütz og eg har delt førelesingane mellom oss, og slik at Nordtveit og underteikna – som er kursansvarlege saman – har drege brorparten av dette lasset. Vi har førelese i høve til det vi har særleg forskingskompetanse på, og samarbeidet mellom oss fungerer fint. Ettersom dei ulike emna i tingsretten er relativt greitt tematisk fråskilt, som nemnt over, er det systematisk også enkelt å dele opp førelesingane i ulike emne/problemstillingar, som også kan delast mellom ulike førelesarar. For studentane er det mykje nytt å setje seg inn i; fleire lover, men også omfattande ulovfesta rett og metodiske utfordringar knytt til dette. Vi har mykje fokus på metode som ein integrert del av undervisinga. Ein del allmenne problemstillingar går også att i dei ulike deltema i kurset, som t.d. korleis endringar i samfunnet påverkar tilhøvet mellom private partar, «tida og tilhøva» og miljøomsyn, men det er nettopp eit poeng å gjenta dette. I den første og den siste førelesinga er det også eit mål å vise samanhengar mellom ulike tema i kurset, og gjere greie for dei særlege metodiske utfordringar ein møter når gamle – og ofte ulovfesta normer – skal nyttast for å finne løysingar på dagens interessekonfliktar knytt til bruk og vern av areal og ressursar.

iii. benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene

I all hovudsak er opplegget det same som dei siste åra, med mindre og endringar og oppdateringar. Det vert øva på både teorioppgåver og praktikumsoppgåver, og oppgåvene dekkjer dei fleste av sentrale problemstillingane i faget. Heilt like oppgåver blir det naturlegvis ikkje gitt på eksamen, og studentane må sjå korleis t.d. metode for løysing av spørsmål om eigedomsgrenser i sjø, kan ha overføringsverdi til løysing av spørsmål som gjeld eigedomsgrenser i vassdrag. Vi føreteik løpande større og mindre justeringar i både arbeidsgruppeoppgåver og storgruppeoppgåver, m.a. for å møte merknader frå referansegruppemøter og andre tilbakemeldingar, og ikkje minst for å innarbeide nye problemstillingar som kan attspegle dagsaktuelle tema.

iv. skrivning og kommentering

Studentane skriv og kommenterer på arbeidsoppgåver, og dette går stort sett greitt. Studentane ser ut til å lære mykje av dette. Som vanleg har det vore nokre oppgåver – oppgavesvar/kommentering – som har blitt underlagt *kvalitetskontroll* hjå oss kursansvarlege. Nokre få studentar ser ut til å søkje mot den lågaste kvaliteten som kan akseptast, men dette er ikkje eit gjennomgåande problem.

v. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene

Gjennomføringa av arbeidsgrupper og storgrupper har gått som planlagt.

Kursansvarlege har gjennomført eit møte med arbeidsgruppeleiarane tidleg i kurset, der det er gitt oversikt over alle kursoppgåvene, og informert om kva som er målsettinga med løysinga av dei ulike oppgåvene. Dei skriftelege rettleiingane er relativt fyldige, og gir arbeidsgruppeleiarane den informasjonen dei treng for å gjennomføre arbeidsgruppene. Samarbeidet med arbeidsgruppeleiarane fungerer fint, og det verkar som arbeidsgruppeleiarane gjer ein svært god jobb for fakultetet. Det har kome tilbakemelding frå studentane om at oppgåve 2 og 5 kanskje kan vere vanskeleg å svare på innanfor ordgrensa.

Kursansvarlege har også gjennomført møter med storgruppeleiarane, men har her teke eit møte for kvar storgruppesamling. Samarbeidet med og mellom storgruppeleiarane fungere også fint.

i. obligatorisk kursoppgave

Dette har fungert stor sett greitt, og dei fleste studentane gir inntrykk av at dette er ein måte å arbeide på som gir god læring. Som vanleg er det nokre studentar som er misnøgde med dei kommentarane dei har fått, men alle sensorane har vore raske med å gi ytterlegare tilbakemeldingar i dei tilfelle det er sett fram formell klage.

ii. eksamen

Prøveordning 6-timars eksamen

Studentane ser ut til å vere gjennomgåande godt nøgde med å få lengre tid på eksamensoppgåvene.

Vår oppfatning er også at det kan vere lettare å finne det korrekte karakternivået når kandidatane har litt meir tid på eksamen: Eit par timar lengre til på eksamen gir studentane nok tid til å lese oppgåveteksten skikkeleg, systematisere stoffet på ein tenleg måte og betre tid til å reflektere over det resultatet ein leverer.

iii. samarbeid med administrasjonen

Samarbeidet med administrasjonen fungerer fint.

b) Strykprosent og frafall på eksamen

Eksamensoppgåva gjaldt sentrale spørsmål innanfor servituttar og sameige, hevd og litt rett til sjøgrunnen. Studentane meistra dette jamt over greitt, men svara er ofte merka av at studentane gjev standardsvar og ikkje går inn i djupare drøftingar. Mange studentar viser likevel høgt nivå. Såleis skilde oppgåva betre mellom dei gode og dei meir middels enn ein kanskje hadde venta. Eit spørsmål viste seg å vera vanskeleg for dei fleste, slik at ein måtte leggja mindre vekt på det, bortsett frå at dei som meistra dette, fekk eit pluss. Det var relativt stor trekk under eksamen, noko som kan tyda på at enkelte fann oppgåva vanskeleg.

Det var 309 som møtte på eksamen.

Strykprosenten var 3,2%. (10 totalt)

Trekk under eksamen: 30

Ikkje møtt: 14

Legeerklæring: 4

c) Karakterfordeling

Karakterfordeling og strykprosent må seiast å vere normalt, og som venta.

Vi har mange flinke studentar, og det er ikkje overraskande at dette attspeglar seg på eksamen.

Tendensen er den same som i fjor og året før, med ei stor samling på midten av skalaen:

Sum	35	72	120	66	16	10	309
Prosent	11,3	23,3	38,8	21,4	5,2	3,2	100,0
Retningslinjer	8–12 %	20–30 %	24–36 %	20–30 %	8–12%		Total

d) og e) Studieinformasjon og -dokumentasjon og tilgang til relevant litteratur

Informasjonen og litteratur som studentane har behov for finnast på Mitt UiB og lovdata.

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

a) Lokaler og undervisningsutstyr

Rammevilkåra for undervising er gode.

Datasystemet har stort sett fungert bra både ved førelesingar og storgrupper. På ei av førelesingane svikta lydanlegget. Dette vart det gitt melding om. På seminarrom D har vore ein del problem med lause leidningar frå maskin til framvisar/skjerm.

b) Andre forhold

3. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

- Ernst Nordtveit har f.o.m. H 2017 gått inn som kursansvarleg saman med Ingunn E Myklebust, med det er førebels ikkje gjort større endringar i undervisinga, som vi meiner fungerer bra utifrå dei rammene som gjeld.

Opplegget for H 2017 er om lag som H 2016 med mindre justeringar i læringsutbytteskildringa, tema for førelesingar, oppgåver og rettleiingar.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Opplevinga frå kursansvarlege er at kurset gjennomgåande fungerer bra, og vi har berre som mål å gjere mindre endringar for H 2018.

Vi skal sjå på arbeidsgruppeoppgåvene i høve til omfang og ordgrense, og vi også gjere ei vurdering av om det er naudsynt å oppdatere materiale for storgruppene for å få betre samsvar med rettsutviklinga og nye typer interessekonflikhtar.

Vi skal gjere ei vurdering av meir bruk av Digitalisering og Mitt UiB i undervisinga.

Ernst Nordtveit og Ingunn Elise Myklebust
Kursansvarlege

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS132 Pengekravsrett. Kursrapport

RAPPORT – KURS I PENGEKRAVSRETT H-17

Kurset i pengekravsrett høsten 2017 ble gjennomført etter samme struktur som foregående semestre. Det er ikke blitt gjort endringer verken i fagets læringsmål, eller i den anbefalte litteraturen.

Kurset er bygget opp slik at forelesningene begynner i uke 1, de fire ukentlige kursoppgavene begynner i uke 2, mens obligatorisk oppgave skrives i uke 4. Kurset avsluttes med skoleeksamen i uke 7. Behov for generell lese- og fordypningstid søkes bl.a. oppnådd ved å begrense omfanget på kursoppgavene.

Forelesningene kommer relativt tett og ganske tidlig i kurset, idet forelesningene sprer seg over de tre første ukene. Mange studenter melder tilbake at dette fungerer greit, særlig når forelesningene tas opp og legges ut på Mitt UiB, mens enkelte hadde ønsket mer spredte forelesninger som gjerne går enda mer i dybden. Ideelt skulle selvsagt forelesningene fordelt seg over et lengre tidsrom, men på et så kort kurs er det vanskelig å se at dette er praktisk mulig. Vi prøver uansett å kompensere ved å dra de store linjene og ikke bli for detaljfokusert. Powerpoint benyttes ikke. I stedet får studentene utdelt en ganske detaljert disposisjon, i tillegg til illustrasjoner på tavlen. Enkelte studenter melder om at de ønsker powerpoint, men inntrykket er at de fleste er godt fornøyd med denne måten å presentere stoffet på. Tanken er at en disposisjon gir studentene et bedre overblikk over stoffet som presenteres enn det en powerpoint gjør. Forelesningene og kursoppgavene er for øvrig avpasset, slik at de emnene som tas opp i kursoppgavene er omtalt i forelesningene før studentene skal skrive oppgavene. Inntrykket er at opplegget for forelesningene fungerer greit.

Når det gjelder kursoppgavene, beholdt vi disse uendret fra i fjor. Generelt er inntrykket at kursoppgavene fungerer godt. De er krevende, og studentene må erfaringsmessig bruk en del tid på å forstå hva oppgavene går ut på, men, som sagt, legges det til rette for studentene ved gjennomgangen av tematikken på forelesningene forut for at oppgavene skal skrives. Det er også mulig å besvare oppgavene relativt kort, noe som kommuniseres tydelig til studentene.

Samtlige storgruppeledere var erfarne lærere, som alle har undervist i pengekravsrett en rekke ganger tidligere. Når det gjelder oppgavekommenteringen, fungerte det nye Office 365 utmerket, det var lett å bruke og man kunne kommentere på et helt annet detaljeringsnivå enn i Kark.

Obligatorisk kursoppgave ble gitt i form av en praktikumsoppgave fordelt på tre deler, slik at studentene hadde relativt bredt læringsutbytte. Oppgaven ble gjennomgått på forelesning kort tid etter innleveringen. Kommenteringsnivået til sensorene var imidlertid svært variabel, der vi mottok en rekke klager på to av

sensorene. Enkelte besvarelser måtte kommenteres på nytt, noe som var uheldig for studentene og skapte merarbeid for de kursansvarlige ved at vi måtte gjennomgå en rekke besvarelser for å vurdere konkret om kommenteringsnivået hadde vært forsvarlig. Dette vil vi prøve å unngå til neste år ved bl.a. tydeligere å kommunisere hva som forventes ved bruk av eventuelt nye sensorer.

Spørsmål underveis fra studentene ble forsøkt besvart ved at foreleser var tilgjengelig i pausene mellom forelesningene og i etterkant av forelesningene. Vi åpnet også opp for bruk av Edublogs der studentene får anledning til å stille spørsmål anonymt. Dette har vi fått gode tilbakemeldinger på, og ut fra antall spørsmål vi mottar, ser dette ut til å fungere bra.

Skoleeksamen ble som vanlig på dette kurset gjennomført med en praktikumsoppgave der det formuleres eksplisitte spørsmål til studentene. Vi har ikke mottatt tilbakemeldinger fra sensorer om at det har vært særlige problemer, og inntrykket er at oppgaven har fungert ved at den har skilt tydelig mellom studentene. Karakterene fordeler seg rimelig normalt. Det var 8,4 % som fikk A, 27,6 % fikk B, mens 35,9 % fikk C. For øvrig var strykprosenten som vanlig lav (2,5 %). Nivået ligger noe under fjorårets, men avviket er ikke større enn at det ligger innenfor de avvik som normalt må forventes fra år til år.

Sensuren av obligatorisk oppgave forløp rimelig greit, bortsett fra at en del sensorer – som vanlig – hadde problemer med å overholde fristen til nivåkontrollen. Også sensuren av skoleeksamen fungerte i det vesentlige greit. Nivåkontrollen viste i liten grad nevneverdige forskjeller på sensorene. Bortsett fra en sensor som ble syk, holdt samtlige sensorer fristen for nivåkontroll. En del sensorer synes imidlertid å ha sensurert bare et fåtall besvarelser ved nivåkontrollfristen, noe som gir seg litt tilfeldige utslag med hensyn til hvilke besvarelser som sendes inn til nivåkontroll.

Samarbeidet med administrasjonen har fungert utmerket. Kurset var godt planlagt, og ved behov, har vi fått god og rask støtte.

Kurset har blitt evaluert, og tilbakemeldingene har gjennomgående vært positive. En del av kritikken har gått på at kurset er så kompakt med tette forelesninger og liten tid før eksamen til selvstudium, men dette er kommentert over. En eventuell sammenslåing med Kontraktsrett II, vil kunne avhjelpe på situasjonen her. Det kan for øvrig nevnes at en del tilbakemeldinger fra tidligere år er blitt tatt hensyn til: Oppsummeringsforelesningen er fremskyndet, vi har kommunisert at enkelte av kursoppgavene kan besvares med langt færre ord enn 1750, samt lagt ut innholdsfortegnelsen i Sæbøs kompendium på Mitt UiB for å tydeliggjøre innholdet her som en del av den anbefalte litteraturen. I evalueringen er det for øvrig etterlyst at vi legger bedre til rette ved bruk av flere

digitale hjelpemidler, og dette er selvsagt noe vi vurderer fortløpende. Tanken vår har så langt vært at pengekravskurset er svært intensivt, og at det ikke nødvendigvis er en fordel å «pøse» på med enda mer undervisningsmateriell. Den samlede vurderingen er at dette er et kurs der opplegget fungerer rimelig greit, men at det nok kan legges enda bedre til rette for studentene fremover, noe en eventuell sammenslåing med Kontraktsrett II vil kunne bidra til.

22. januar 2018

Miriam Skag og Rune Sæbø

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 19/18

ÅRSRAPPORT FOR UTDANNING 2017

Det juridiske fakultet, UiB

Innledning	3
1. Studiekvalitetstiltak	4
1.1 Oppfølging av studiebarometeret: utfordringer i studiekvalitetsarbeidet i 2017	4
1.1.1 Læring på tvers av emner	4
1.1.2 Kontakt med forskerne og forskning	4
1.1.3 Medvirkning	5
1.2 Planer for utvikling av studietilbudet: Ny studieordning	5
1.3 Digitalisering	5
1.3.1 Generelt	6
1.3.2 Digital eksamen	6
1.3.3 Mitt UiB	7
1.3.4 Digitalisering i samarbeid med Bibliotek for juridiske fag og rettsvitenskap	7
1.4 Godkjenning og oppfølging av sensorer og tildeling av oppdrag	7
1.5 Kvalitetssikring av sensur/klagesensur	8
1.6 Spesialemner	8
1.7 Masteroppgave	9
1.7.1 Masteroppgaver og stipend	9
1.8 Emneansvar	10
1.9 Bedre språk, bedre jurister	10
2. Læringsmiljøtiltak	11
2.1 Internt opplæringstilbud for ansatte i studieseksjonen	11
2.2 Arbeidsgruppeledere	12
2.3 Utredning av alternativt utvelgelseskriterium for tildeling av plass på utveksling for å motvirke karakterpress knyttet til utveksling	13
2.4 Si Fra om læringsmiljøet	13
3. Evaluering	13
4. Etter- og videreutdanning	14
5. Internasjonalisering	14
5.1 Etablering av norsk senter for kinesisk rett	14
5.2 Første gangs gjennomføring av semesterprogrammet i kinesisk rett	14
5.3 Utvikling av Maritime Bergen Law Summer Programme	15

Side 2

5.4	Kontaktreiser.....	15
5.5	Oppfølging av innreisende studenter	16
5.7	Nye avtaler inngått i 2017.....	16
5.8	Søknader om midler til videre arbeid med internasjonalisering.....	17
5.9	Tiltak for å heve kvaliteten og læringsutbyttet ved utveksling	18
6.	Dragefjellet lærings- og formidlingssenter.....	18
6.1	Filming av forelesninger på fakultetet.....	19
6.2	Andre opptak til bruk i undervisning på fakultetet.....	19
6.3	Opptak knyttet til forskning eller annen formidling ved fakultetet.....	19
6.4	Opptak for andre fakulteter eller miljøer på UiB	20
6.5	Tverrfaglighet.....	20
6.6	Integrasjon i øvrig informasjons- og kommunikasjonsarbeid.....	20
7.	Tiltak og utvikling utover det som er skissert i årsplanen for 2016.....	20
7.1	Læringsordning.....	20
7.2	Administrativ effektivisering, kvalitetsutvikling og forenkling	21
7.3	Ordning for bekreftelse på oppnådd grad.....	21
7.4	Nytt system for timeplanlegging	21
7.5	Fakultetets privatister.....	21
7.6	Vitnemålsportalen.....	22
7.7	Maritim praksis.....	22
7.8	Vedtakskompetanse.....	22
8.	Rapporterte utdanningsdata for 2017	22
8.1	Studenttall.....	22
8.2	Kjønnsfordeling.....	23
8.3	Ferdige kandidater.....	23
8.4	Total studiepoengproduksjon.....	23
8.5	Studiepoengproduksjon pr student.....	24
8.6	Karakterfordeling.....	24
8.7	Utsvekslingsstudenter.....	24
8.8	Ferdige jurister	25
9.	Studiebarometeret 2017.....	25

Innledning

Til forskjell fra de ordinære rutinene, ble det for 2017 ikke utarbeidet en årsplan for utdanning. Det henger sammen med at vi fikk ny strategiplan i 2016 (vedtatt av fakultetsstyret i august 2016). Det ble i styremøtet 1. november vedtatt at strategien skal nedfelles i handlingsplaner for utdanning, forskning og formidling. Arbeidet med planene startet opp våren 2017, med sikte på varighet ut 2019.

Handlingsplan for utdanning ville deretter danne grunnlag for en tiltaksplan (årsplan) for 2017 og senere år i handlingsplanperioden – slik praksis har vært. Periodiseringen har vært basert på plan- og rapporteringsperioder, og har gått fra april til mars.

Arbeidet med handlingsplanen for utdanning ble påbegynt våren 2017, men stilt i bero i påvente av dekanat- og styrevalg; man anså det mest nærliggende at ny ledelse og nytt styre fikk helt frie hender til å utforme målsetninger og strategier i overensstemmelse med sine prioriteringer. Arbeidet er ikke tatt opp igjen, og vi har pr. dato ikke handlingsplan for utdanning og ikke en gjeldende tiltaksplan/årsplan. Det ordinære grunnlaget for en årsrapport er følgelig ikke til stede i år.

Den siste årsplanen for utdanning er den for [2016](#), vedtatt av fakultetsstyret 15. mars 2016, sak 23/16. Årsrapporten for 2016, basert på planen, ble behandlet i fakultetsstyret 21. mars 2017 i sak 24/17. Rapporten her for 2017 vil ta utgangspunkt i planene som kommer til uttrykk i 2016, med ikke ubetydelige tillegg for forhold som har kommet til, ikke minst i lys av strategiplanen og det nye dekanatets prioriteringer.

[Årsplan for utdanning 2016](#) er et retningsgivende dokument for studiedekanens og studieseksjonens arbeid fra mars 2016 til mars 2017, og er et redskap for å identifisere hvilke områder som skal prioriteres for å realisere fakultetets utdanningsstrategi. Arbeidet i 2017 har fulgt det hovedsporet som ble beskrevet i planen for 2016, og har vært preget av rask utvikling, ikke minst innenfor digitalisering. Store deler av årsplanens innhold er uttrykk for løpende oppgaver og «bundne mandat», og videreføres i stor grad fra det ene året til det andre. I rapporten her tas det derfor utgangspunkt i de løpende aktivitetene som er identifisert i planen for 2016 og årsrapporten for 2016, med naturlige tilføyelser for de aktivitetene som har kommet til i perioden etter.

Her følger en oversikt over aktiviteten på utdanningssiden i perioden april 2017 – februar 2018.

1. Studiekvalitetstiltak

1.1 Oppfølging av studiebarometeret: Utfordringer i studiekvalitetsarbeidet i 2017

1.1.1 Læring på tvers av emner

Fakultetet jobber med å etablere strukturer som skal bidra til at arbeidet med digitalisering av forskningsformidling og undervisning knyttes nærmere sammen. Vi har etablert et solid miljø innenfor informasjon/kommunikasjon, med i alt fire¹ fulltidsstillinger i drift fra 2018 og har forventninger til at dette skal bidra til å synliggjøre forskningen på en ny og bedre måte, ikke minst for våre studenter.

Med midler fra Norgesuniversitetet har vi utviklet og iverksatt prosjektet [*Bedre språk – bedre jurister*](#), med sikte på å knytte emnene på 1. studieår bedre sammen, og utvikle generell kompetanse som gir effekter for hele studiet. Prosjektet er et skrivekurs som holdes gjennom hele det første studieåret.

Det gjenstår å se hvordan studentene oppfatter 1. studieår når de har gjennomført resten av undervisningen våren 2018.

Etter møter og seminar, blant annet i regi av prosjektet, våren 2017 startet de emneansvarlige på 1. studieår, etter eget initiativ, månedlige møter sammen. De har også gitt hverandre tilgang til sine respektive emner i Mitt UiB for bedre å kunne koordinere undervisningen, og for å kunne lære av hverandres undervisningsopplegg.

I Studiebarometeret² rapporterer studentene fortsatt forholdsvis god sammenheng mellom emnene (score 4.1, ned fra 4.2).

1.1.2 Kontakt med forskerne og forskning

I Studiebarometeret 2017 gir studentene uttrykk for tilfredshet med «Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning» i overensstemmelse med gjennomsnittet for rettsstudier (3,2). For «Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid» er scoren lav: 2,4 mot gjennomsnitt på 2,6. Det synes klart at fakultetet fortsatt har et godt stykke igjen før vi kan si oss fornøyd med hvordan studentene faktisk integreres i forskningsaktivitet og hvordan de rapporterer.

Fra høsten 2017 etablerte fakultetet for første gang en *forskerlinje*. JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng). Prosjektet er utviklet i tett integrasjon med NFR og med støtte fra UiB. Dette første året har vi 5 studenter på emnet. De vil oppnå en spesialisering som angis på vitnemålet.

¹ Den ene stillingen tilhører den sentrale kommunikasjonsavdelingen, men er stasjonert hos oss og dedikert til fakultetets virksomhet.

² www.studiebarometeret.no

1.1.3 Medvirkning

Arbeidet med ny og mer dyptgående emneevaluering vil se på måter å synliggjøre klarere for studentene hva som følges opp og hvordan, og også være tydeligere på hvorfor faglige og pedagogiske hensyn noen ganger tilsier at innspill ikke tas til følge. Arbeidet med å utvikle modell for den mer omfattende periodiske emneevalueringen er i slutfasen.

Fakultetet ser en betydelig evalueringstretthet blant studentene. Svarprosenten på Studiebarometeret høsten 2017 var under 50 %. Svarprosent på digitale emneevalueringer er generelt lav. På emner på 3. og 4. studieår der emneansvarlig ønsker å gjennomføre referansegruppemøter er det få studenter som stiller.

Det er mange forskere/forskningsmiljøer, eksterne aktører og studenter som ønsker tilgang til fakultetets studenter for at de skal delta i ulike spørreundersøkelser og forskningsprosjekt. For å skjerme studentene sier fakultetet nei til de aller fleste.

Fakultetet har fortsatt den gode dialogen med JSU, og vi vil fortsette å bidra til å fremme studentutvalget og studentdemokratiet der det er mulig.

I studiebarometeret i 2015 scoret fakultetet 2.9 på medvirkning, i 2016 økte tallet til 3.2 som er det samme som i 2014. I 2017 har scoren falt til 3,0, som er under gjennomsnittet for rettsstudier (3.1). På det toårige programmet vårt er denne scoren så lav som 2.4, det kan indikere at vi ikke helt lykkes å synliggjøre for denne gruppen de arenaene de kan medvirke på.

Se mer om studiebarometeret under punkt 9.

1.2 Planer for utvikling av studietilbudet: Ny studieordning

Delinnstilling II fra studieordningskomiteen ble forelagt styret til orientering i juni 2016. Arbeidet ble deretter stilt i bero. Høsten 2017 har det nye dekanatet tatt opp arbeidet med en reform, men etter et annet spor enn det studieordningskomiteen utredet. Studieordningskomiteens arbeid vil inngå i vurderingen av hvilke endringer som skal gjøres i gjeldende studieordning. Den nye prosessen tar sikte på en solid forankring så vel hos faglig ansatte som hos studenter.

1.3 Digitalisering

I studiebarometeret 2016 ble det for første gang spurt om studentenes bruk av digitale verktøy og medier. Dette er fulgt opp i 2017. Studentene ved vårt fakultet har fortsatt gjennomgående høyere score enn jusstudenter generelt for både bruk av digitale verktøy og hvor fornøyd de er med disse. De høyeste scorene finner vi på rent rapporterende punkter («Jeg får tilbakemeldinger [...] ved bruk av digitale hjelpemidler»). Men våre studenter melder også høyt på vurderingen av hvorvidt «Digitale hjelpemidler brukes på en hensiktsmessig måte på studieprogrammet»: 4.1 mot et gjennomsnitt på 3.9.

Også her ser vi imidlertid at studentene på vårt toårige program scorer markant lavere enn de på det femårige. Noe av forklaringen ligger formodentlig i at det er på 1. – 3. år at den

studentnære undervisningen har tyngdepunkt, sånn at de som bare er her på 4. og 5. år ikke får samme erfaring med verktøyene som er designet for dette formålet.

1.3.1 Generelt

Alle våre eksamener er nå digitale og foregår i Inspira. Vi har erfart enkelte innkjøringsproblemer og ser at der noe først går galt på en eksamen, er det lett for at konsekvensene blir betydelige for mange studenter. Vi har behandlet en del formelle klager på eksamen som har utspring i tekniske forhold. Vi ser imidlertid at dette «går seg til» og Inspira har vært raske til å utvikle og implementere funksjoner vi har hatt behov for.

Siden Kark skal fases ut skal også obligatoriske oppgaver leveres i Inspira. Dette ble prøvd ut på tre emner høsten 2017, men den tekniske løsningen fungerte langt fra optimalt. Det er først og fremst sensorene sin arbeidsflate og kommenteringsfunksjonen som ikke fungerer tilfredsstillende. Dette er noe som DigUiB, Inspira og fakultetet vil arbeide videre med våren 2018. Målet er at Inspira kan benyttes til obligatorisk oppgave fra midten av vårsemesteret 2018. Kark benyttes frem til tilfredsstillende løsning er på plass. Planen er at Kark tas av luften i slutten av juni 2018,

Den andre store funksjonen Kark har er knyttet til innlevering og kommentering av arbeidsoppgaver. Fakultetet har fra oktober 2017 vært UiB-pilot for bruk av *Office365* til oppgaveseminar (digital innlevering arbeidsoppgaver og kommentering fra medstudenter/arbeidsgruppeledere/storgruppeledere). For de to første pilotemnene fra oktober – desember gikk det meste veldig fint. I januar, med overgang fra et semester til et annet og at It-avdelingen måtte gjøre betydelige endringer i kontooppsett for studentene, medførte dette betydelige utfordringer for de første innleveringene i januar. Det skal fremheves at vi i disse situasjonene fått god og hurtig assistanse fra DigUiB og utviklerfirmaet Enable. Det meste som har skapt problemer når det gjelder Office365 skal nå være fikset, og vi vil utover våren 2018 ta i bruk systemet på alle videre emner på 1.-3. studieår.

1.3.2 Digital eksamen

Det er fortsatt langvarsoppgave og hjemmeeksamen som dominerer som vurderingsformer, men vi vil fortsette å oppmuntre og tilrettelegge for eksperimentering og nytenkning.

I 2017 har vi arbeidet med plan for å innføre digitale hjelpemidler til eksamen. Dette gjøres i samarbeid med DigUiB/IT-avdelingen og innkjøp. Vi støtter oss til en modell UiO allerede har innført, og tar sikte på en lignende modell som har vunnet tilslutning blant emneansvarlige hos oss også. Tidsperspektivet er uklart her, både fordi vi er avhengig av esterne aktører og fordi det er tale om en anbudsprosess som dels styres av egne frister og prosedyrer.

Vi har også åpnet for at våre fire timers skoleeksamener kan utvides til seks timer, under den klare forutsetning (fra studietutvalgets side) at de ekstra timene skal gi rom for oppgavetyper som avkrever refleksjon og analyse, og ikke nyttes til å øke bredden i prøvingen. Dette etter mal

Side 7

fra pilotordningen som studieutvalget vedtok i sak 48/15. Pilotordningen ble evaluert høsten 2017 og ble forelagt studieutvalget i sak 85/17.

1.3.3 Mitt UiB

Fakultetet er inn i sitt andre studieår der UiB sin digitale læringsplattform *Mitt UiB* (Canvas) benyttes på alle studieårene.

En utfordring vi har merket oss er at studentene ikke nødvendigvis får med seg all nødvendig informasjon som er tilgjengelig i Mitt UiB. Vi vet ikke om dette skyldes oppbyggingen i Mitt UiB eller den generelt store informasjonsmengden. Mengden e-poster som studentene mottar fra Mitt UiB er høy og oppfattes som negativt, da de får e-postvarsel hver gang det legges ut emneinnhold, filer, kunngjøringer eller diskusjoner. Det er ikke mulig å slå av denne funksjonen for enkeltelementer. Varslene er enten *på* eller *av* for samtlige emner. Vi ønsker ikke en situasjon der studentene velger å slå av Mitt UiB-varslene fordi de oppleves som anmassende, og dermed går glipp av viktig informasjon fra fakultetet. Våre ansatte må derfor vurdere nøye hva de velger å informere om og på hvilken måte.

Noen emneansvarlige benytter fortsatt Edublogs til digitale diskusjoner og spørsmål/svar siden studentene der kan være anonyme. Det er uheldig at studentene må forholde seg til flere digitale læringsplattformer, og fakultetet håper studentene vil venne seg til diskusjonsmulighetene i Mitt UiB.

1.3.4 Digitalisering i samarbeid med Bibliotek for juridiske fag og rettsvitenskap

I sammenheng med Bedre språk, bedre jurister har biblioteket i samarbeid med Dragefjellet lærings- og formidlingssenter utarbeidet digitalt materiale som erstatter og supplerer den opplæringen som biblioteket gir førsteårsstudentene.

Seks videoklipp ble laget:

- Biblioteket - introduksjon
- Biblioteket - finne bøker
- Biblioteket - finne artikler
- Lovdata - finne lover
- Lovdata - finne lovforarbeider
- Lovdata - finne dommer

Videoene ligger på [bibliotekets nettsider](#) og i læringsplattformen Mitt UiB.

Som en følge av videoene, ble bibliotekets ordinære forelesninger kortet noe ned, og vi fikk tid til å presentere studentene for annen viktig informasjon fra emneansvarlig for Exfac, og representanter fra Lovdata.

1.4 Godkjenning og oppfølging av sensorer og tildeling av oppdrag

I årsplanen for 2016 ble det formidlet et ønske om å gi våre sensorer tettere og mer spesifisert oppfølging, deriblant gjennom et eget nyhetsbrev for våre sensorer. Nyhetsbrevet er ennå ikke

startet opp, blant annet på grunn av manglende kapasitet i studieseksjonen. De begrensede ressursene har blitt prioritert til å arbeide med en lenge planlagt nettside for sensorer, der det meste av nødvendig informasjon som ellers formidles via sensorbrev o.l. skal være tilgjengelig. Forarbeidet til denne nettsiden er i gang. Det skriftlige innholdet gjennomgås og omstruktureres og vi håper nettsiden vil være klar til bruk våren 2018.

1.5 Kvalitetssikring av sensur/klagesensur

Fakultetet har siden innføring av blindsensur fra høstsemesteret 2014 revidert arbeidsform to ganger for å sikre god kvalitet i sensurarbeidet. Tiltakene som ble iverksatt høsten 2015 ble videreført i 2016, og det ble også satt i gang et arbeid med systematisk erfaringsinnhenting, både fra emneansvarlige og fra klagesensorer. Det føres nøye statistikk over utfallet av klagesaksbehandling. Dette vil inngå i den periodiske emneevalueringen.

Kunnskapsdepartementet har hatt på høring et forslag til en lovendring som vil innebære at alle klagevedtak som endrer karakteren mer enn ett trinn skal gjøres til gjenstand for faglig evaluering i en eller annen form før endelig klagevedtak foreligger. Fakultetet har levert et høringssvar der vi uttrykker skepsis til en slik innretning.

I desember 2017 startet fakultetet kartlegging av de administrative arbeidsoperasjonene knyttet til klagesensurprosessen med tanke på å robotisere store deler. Dette er et samarbeid med Studieadministrativ avdeling og It-avdelingen og vi håper å kunne teste dette i løpet av vårsemesteret 2018.

1.6 Spesialemer

I forbindelse med en løpende evaluering av spesialemnene, har fakultetsstyret lagt ned følgende emner fra og med V17:

JUS250-2-A Velferdsrett (10 studiepoeng) – sist H17

JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren (10 studiepoeng) – sist H17

Disse to emnene er erstattet av

JUS250-2-D Velferdsrett (20 studiepoeng) med virkning fra H17

JUS270-2-A Economic Analysis of Law (20 studiepoeng)

Emnet ble erstattet av JUS270-2-B Economic Analysis of Law (10 studiepoeng) H17, og legges deretter ned.

JUS282-2-A International Business Contracts (10 studiepoeng) – sist gang H17.

JUS259-2-A Internasjonal privatrett ligger «på is» inntil videre.

JUS275-2-A Terrorism in International and European Criminal Law ligger «på is» inntil videre

Vi har opprettet et nytt praksisemne: JUS334 Chinese Law Clinical Programme (10 sp) med virkning fra V17.

Fakultetsstyret har uttrykt at det ønskes å opprette ytterligere ett emne om kinesisk rett så snart som mulig for å kunne gjøre bruk av undervisning fra Renmin University of China School of Law som skal gis som motytelse for undervisning som våre ansatte tilbyr der.

I styresak 76/17 h) fins en spesialemnerapport med oppdaterte tall og tilstandsbeskrivelse for spesialemnene.

1.7 Masteroppgave

Fra våren 18 er JUS398 Masteroppgave (60 sp) terminert. De nye emnene JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 sp) og JUS396 Masteroppgave (60 sp) ble opprettet i mai 2017. 5 studenter startet på forskerlinjen (JUS397) og skal levere masteroppgaven vår 2018. To studenter ble tatt opp til JUS396 i løpet av høstsemesteret 2017 og skal levere våren 2018.

Emnet JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 sp) utvides til 70 studiepoeng fra H18, og dette skal representere en studiespesialisering som synliggjøres på vitnemålet – dette er nytt hos oss. JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 sp) er en ambisiøs satsing i skjæringspunktet mellom studier og forskning, basert på et samarbeid med NFR.

Vi arbeider fortsatt med sensur og bruken av karakterskalaen; karakterstatistikk rapporteres til studieutvalget og fakultetsstyret to ganger/år, senest i fakultetsstyresak 80/17 den 31. oktober 2017. Vi kan ikke si oss fornøyd med resultatene til nå, våren 2017 utgjorde A+B 65 % hos oss, 62 % i Oslo og 56 % i Tromsø.

	Emne	Vår 2017	Høst 2017
Antall leverte masteroppgaver 2017	JUS399 Masteroppgave (30 sp)	207	101
	JUS398 Masteroppgave (60 sp)	9	2

Våren 2018 er 236 studenter meldt til JUS399 Masteroppgave (30 sp).

1.7.1 Masteroppgaver og stipend

I 2017 ble det lyst ut og tildelt flere stipend til studenter som skriver masteroppgave ved fakultetet:

Som del av det fireårige UTFORSK-prosjektet fakultetet er tildelt for å utvikle samarbeid med Kina er det også satt av midler til reisestipend til studenter som skal skrive masteroppgave med innslag av komparativ rett. I desember 2016 ble stipendet lyst ut for første gang, og det ble tildelt to reisestipend på kr 20 000 for masteroppgave (30 sp) våren 2017. Én av oppgavene ble levert som planlagt i emnet JUS399.

Innenfor prosjektet "EØS-finanstilsyn – en rettsvitenskapelig analyse av Norges tilknytning til EUs tilsynssystem for finansmarkedet" ble det lyst ut og tildelt ett stipend på kr 100 000 til en student som skal skrive masteroppgave (60 sp) om spørsmål som gjelder Norges tilknytning til EUs finanstilsyn. Masteroppgaven i emnet JUS397 skal leveres våren 2018.

Forskergruppen i sivilprosess ved Det juridiske fakultet lyste ut to stipend på kr 40 000 for masteroppgave (60 sp) finansiert av Advokatfirmaet Schjødt. To stipend ble tildelt studenter

som startet på masteroppgaven høsten 2017, begge skal levere oppgave i emnet JUS397 våren 2018.

I løpet av 2017 ble stipend fra Skatt Vest lyst ut til studenter som skriver masteroppgave innen skattefaglige tema som merverdiavgift, skatt eller arbeidsgiveravgift. Stipend på kr 20 000 for masteroppgaver i emnet JUS399 (30 sp) ble tildelt to studenter som leverte masteroppgave våren 2017 og én student som leverte masteroppgave høsten 2017. Høsten 2017 ble det for første gang lyst ut og tildelt stipend på kr 20 000 for 60 sp masteroppgave innen skatterett. Oppgaven skal leveres våren 2018 i emnet JUS396.

Det ble også lyst ut fem stipend à kr 50 000 innen klimarett, ett stipend på kr 100 000 tilknyttet prosjektet PlanCoast ved NMBU og ett nasjonalt stipend på kr 100 000 fra K. G. Jebsen-senter for havrett ved UiT. Dessverre ble det ikke mottatt søknader fra kvalifiserte søkere til noen av disse stipendene

1.8 Emneansvar

En helhetlig gjennomgang av godskrivingssatsene for emneansvaret vil være nært knyttet til prosessen med å utvikle evalueringen av emnene, samt utviklingen av digital teknologi og alternative vurderings- og undervisningsformer. Vi tok sikte på at dette arbeidet skulle være vel påbegynt i 2017, men planene utsettes til 2018.

Gjeldende godskrivingssatser er tilgjengelige i ansattwikien.

1.9 Bedre språk, bedre jurister

Da fakultetet søkte Norgesuniversitetet om midler til prosjektet, argumenterte vi for at det er et potensial for bedre språklig kvalitet i studentenes tekster, og at vi kan kvalitetssikre studentenes faglige kunnskap og ferdigheter gjennom en forbedring av tekstkvaliteten. Vi har gjennom årene sett at det er en tendens til skjematisk tilnærminger til juridiske fremstillinger og analyser blant studentene, basert på for enkle oppgavetekniske retningslinjer.

Da søknaden ble innvilget ved forrige årsskifte, satte prosjektgruppen i gang med en omfattende kartlegging av studentenes tekster, for å undersøke nærmere hvordan studentene skriver i begynnelsen av første studieår.

Det mest påfallende ved analysen av studentenes innleveringer av kursoppgaver tidlig i første studieår, viste seg imidlertid ikke å være studentenes egne tekster. I stedet var det arbeidsgruppeledernes kommentarer som påkalte oppmerksomhet.

Det har utviklet seg normer uavhengig av de vitenskapelig ansatte som var emneansvarlige på første studieår, og disse var i mange tilfeller i strid med de emneansvarliges oppfatninger. Normene var særlig basert på tilbakemeldinger arbeidsgruppelederne selv hadde fått av sine arbeidsgruppeledere, og til dels tilbakemeldinger noen mente å ha fått fra sensorer på eksamensoppgaver.

De emneansvarlige har i samarbeid med prosjektgruppen fått i oppgave å velge ut én

kursoppgave som er egnet til å belyse en bestemt språklig tematikk i deres respektive emner. Disse utvalgte språklige temaene har så blitt lagt til grunn for det videre arbeidet med arbeidsgruppelederne og studentene på første studieår. Arbeidsgruppelederne har fått opplæring i tematikken i forkant av kursoppgavene, og har så fokusert spesielt på tematikken i arbeidsgruppene og i kommenteringen av besvarelsen av den aktuelle kursoppgaven

Vi har hatt egne workshop-grupper for alle studentene på første studieår, hvor studentene i to timer kan arbeide med språklig tematikk sammen med universitetslektor Hans Christian Farsethås og professor Eivind Kolflaath fra prosjektgruppen. Studentene får i løpet av workshopen konkrete oppgaver knyttet til det språklige som de skal løse eller vurdere i mindre grupper, og så gå gjennom med de øvrige studentene i gruppen.

Antall studenter er begrenset til 15 per gruppe. Studentene melder seg etter «først til møllen»-prinsippet. Dersom ikke alle påmeldte får plass, blir det satt opp nye grupper utover i første studieår så lenge det er interesse. Det er bare anledning til å delta én gang. Ved årsskiftet 2017/2018 var 12 grupper med workshop gjennomført, og det er i tillegg gjennomført nye grupper i januar og februar 2018. Flertallet av studentene på førsteårskullet har dermed deltatt.

Studenter på 1. studieår har i tillegg fått to ekstra arbeidsgrupper i JUS111 Forvaltningsrett I som fokuserer på tekstkvalitet. Begge gruppene har hatt tematikk knyttet til oppgaver som studentene skal jobbe med på ordinære emner på 1. studieår. Arbeidsgruppelederne har forberedt seg til de ekstra gruppene sammen med Farsethås.

Vi har også laget tre videosnutter som utfyller den ekstra undervisningen, og som er tilgjengeliggjort både for førsteårsstudentene og arbeidsgruppelederne:

«To sentrale tekstsjangre i jusstudiet» - med gjennomgang av sentrale strukturelle og språklige elementer i praktikums- og teoribesvarelser på jusstudiet. Praktikumsoppgaver innebærer løsning av konkrete rettsvister, mens teorioppgaver er generelle analyser av en eller flere rettsregler.

«Noen tips om seminaroppgaven» - forberedelse til arbeidet med den første innleveringsoppgaven for førsteårsstudentene, med konkrete teksteksempler innarbeidet i videopresentasjonen.

«Om praktikumssjangeren» - med en mer detaljert gjennomgang av strukturelle og språklige elementer som er viktige ved løsningen av praktikumsoppgaver.

2. Læringsmiljøtiltak

2.1 Internt opplæringstilbud for ansatte i studieseksjonen

Internt ved fakultetet har vi hatt mest fokus på å lære opp nye medarbeidere, utvikle opplæringsprogram for nyansatte, overføring av kunnskap og kompetanse mellom medarbeidere og kvalitetsheving av eksisterende rutine- og prosessbeskrivelser og maler. I flere

av pilotene vi kjører ved fakultetet og prosjekter vi deltar i, skjer det en betydelig kompetanseheving i at vi blir kjent med, og bidrar til utvikling av, nye digitale verktøy.

Vi har videreført det systematiske arbeidet med oppdatering av rutinebeskrivelser og sikring av god og forsvarlig praksis; og fakultetets lokale studieadministrative kvalitetshåndbok (wiki) er et sentralt verktøy her. Nytt av året er jevnlig *wikistuer*, som studieseksjonen bruker til å oppdatere av rutiner og maler i wiki. Det skal avholdes to til tre slike stuer per semesteret.

Fortsatt er flere av seksjonens medarbeidere aktive i sentrale prosjekter og prosesser ved UiB, deriblant arbeidsgruppe for eksamensberedskapsplan ved UiB, og det opprettes stadig nye fagspissede studieadministrative nettverk og arbeidsgrupper ved UiB der vi er representert. Blant annet var fakultetet en av initiativtakerne til opprettelse av et studieadministrativt forum for tilrettelegging.

2.2 Arbeidsgruppeledere

Emnet JUS329 er et av flere instrumenter for å regissere arbeidsgruppeledernes innsats. I år har emnet fått ny emneansvarlig (førsteamanuensis Arnt Skjefstad) og det er gjort noen mindre endringer i emnet, blant annet har det byttet navn fra «Universitetspedagogisk veiledning» til «Skriveveiledning og gruppeledelse».

Ny emnebeskrivelse er utarbeidet i samarbeid med universitetslektor Hans Christian Farsethås som har stått for store deler av opplæring og oppfølging av arbeidsgruppelederne i prosjektet *Bedre språk, bedre jurister*. Skjefstad har også bidratt inn i prosjektet.

I undersøkelser om frafall og i pedagogisk litteratur, ser man at det er de første ukene av det første semesteret som er kritiske for å hindre at ferske studenter slutter. Vi har i prosjektet *Bedre språk, bedre jurister* sett en mulighet for å i større grad bruke arbeidsgruppelederne i oppfølgingen av førsteårsstudentene de første ukene av studiet. Den såkalte «bli-kjent»-samlingen er flyttet frem til uken etter semesterstart, og vi har gjort grep for å forberede arbeidsgruppelederne bedre på innholdet i den første arbeidsgruppesamlingen.

Fra og med høsten 2017 har vi opprettet kollegagrupper på 5 arbeidsgruppeledere i hver gruppe, 6 kollegagrupper på hvert studieår, som skal bidra til bedre samarbeid og erfaringsutveksling blant arbeidsgruppelederne, og dermed bedre oppfølging av studentene i gruppene.

Våren 2017 var det stor nedgang i antall arbeidsgruppeledere som ønsket å fortsette påfølgende studieår. Denne våren ser det ut til at tallene igjen er ved normalen, og at vel 20 arbeidsgruppeledere ønsker å fortsette neste studieår. Det er selvsagt heldig at vi har en base av erfarne arbeidsgruppeledere hvert studieår. Fra innværende studieår kan ikke studenter ha engasjement som arbeidsgruppeleder utover 2 år på grunn av de formelle begrensningene som ligger i åremålsstillingen.

2.3 Utredning av alternativt utvelgelseskriterium for tildeling av plass på utveksling for å motvirke karakterpress knyttet til utveksling

Per i dag er det slik at dersom det er konkurranse om et bestemt antall plasser til en bestemt utvekslingsdestinasjon er det søkerens karakterer som avgjør hvem som får plass. Dette, i kombinasjon med at det til en del utvekslingsdestinasjoner er bestemte karakterkrav for å være kvalifisert til utveksling, bidrar til et karakterpress også knyttet til utveksling. Karakterpresset oppstår blant studentene til tross for fakultetets budskap om at alle som vil kan få reise på utveksling uavhengig av karakter. På oppfordring fra studentrepresentantene i studieutvalget har administrasjonen derfor utredet en alternativ utvelgelsesmetode basert på loddtrekning blant de kvalifiserte studentene. Ut fra den innledende utredningen ser det ut til at loddtrekning kan være praktisk mulig, og endring av tildelingskriterium kan være et konkret tiltak for å motvirke karakterpresset knyttet til utveksling. Forslaget avventer forankring i studentmassen, pilotering og videre utredning basert på årets søknadsdato, før eventuell ny behandling i studieutvalget og deretter fakultetsstyret med sikte på potensiell implementering fra søknadsfristen i februar 2019.

2.4 Si Fra om læringsmiljøet

Fra og med 2018 har UiB etablert en ordning der studenter på en enkel måte kan melde fra til institusjonen³. Systemet er innrettet med tre nivåer: Grønne meldinger «når du er fornøyd», gule meldinger «når noe må forbedres», røde meldinger «når det er alvor».

Systemet er innrettet med dokumenterbare oppfølgings- og tilbakemeldingsrutiner. Fakultetet har organisert mottak, registrering og oppfølging av saker som gjelder oss.

3. Evaluering

Ny matrise for emneevaluering som følger UiBs studiekvalitetssystem er vedtatt.⁴ Ved å gå over til en treårig syklus for emneevaluering gis det rom for en mer dyptgående evaluering av emnene, og i dette arbeidet kan det være aktuelt å trekke inn både kollegaer, studenter og eksterne ressurspersoner. Studiedekanen vil i samarbeid med studieseksjonen og emneansvarlige utvikle innholdet i denne evalueringen i løpet av 2018.

Matrisen for emneevaluering er iverksatt for så vidt gjelder at «forenklet evaluering i mellomliggende år». Vi har ennå ikke kommet til den første forekomsten av «hvert tredje år». I bakgrunnen har vi en prosess for å samle momenter som bør inngå i evalueringen, denne prosessen ventes å bidra til at evalueringen blir et offensivt kvalitetsverktøy.

³ <http://www.uib.no/student/111870/si-fra-om-l%C3%A6ringsmilj%C3%B8et>

⁴ Sak 37/16 i Studieutvalget 24.05.16

4. Etter- og videreutdanning

Fakultetet tilbyr kun ett etter- og videreutdanningsemne i 2017, JUR601 Innføring i jus for næringslivet. Vi har registrert en viss etterspørsel også etter andre emner. En prosess er satt i verk med sikte på utvikling av et emne innen forvaltningsrett for saksbehandlere i kommunal sektor (Sogn og Fjordane). Vi har også en prosess i gang for utvikling av et kurs for rettslærelærere. Vi har måttet svare nei til en henvendelse om landbruksjuridiske emner.

Gjennomføringen av JUR601 har vært svært vellykket også i høst. 15 personer avla eksamen og besto – åtte kvinner og syv menn. Emneansvarlig har brukt mye ressurser på å utvikle et godt og pedagogisk gjennomtenkt emne, og har i stor grad tatt i bruk mulighetene som ligger i Mitt UiB. Forelesningene har vært strømmet direkte og tatt opp og gjort tilgjengelig. Studentene har selv også vært aktive på siden i Mitt UiB.

Vi har også mottatt en henvendelse fra entrepriserettsforeningen der det ble uttrykt ønske om at vi tilbyr etter- og/eller videreutdanning i entrepriserett. Interessen er imidlertid mer innrettet mot et ordinært spesialemne, hvilket fakultetet for tiden ikke har kapasitet til. Dette ligger på is.

Fredag 29. september ble alumnusdagen avholdt for fjerde år på rad, med i overkant av 110 alumner til stede. Dette er tredje året Advokatforeningen er medarrangør.

5. Internasjonalisering

I hele 2017 har det vært vakanser i fakultetets internasjonaliseringsteam. Oppgaver knyttet til daglig drift av utveksling, vedlikehold av avtaler og kontakt med partnere har blitt ivarettatt, mens noen utviklingsoppgaver har måttet vente. Aktivitetsnivået har likevel vært høyt gjennom hele året.

5.1 Etablering av norsk senter for kinesisk rett

Universitetsstyret etablerte norsk senter for kinesisk rett 23. februar 2017. Organisatorisk er senteret plassert ved Det juridiske fakultet, og senteret ble offisielt åpnet under UiBs Kinakonferanse 4. mai. Etableringen av senteret bidrar til å synliggjøre fakultetets langvarige og dedikerte arbeid med å utvikle samarbeid med Kina, og senteret har en nøkkelrolle innen utvikling og koordinering av alle aktiviteter relatert til Kina som foregår ved Det juridiske fakultet.

Ved doktorpromosjonen 5. mai ble daværende dekan ved Renmin Law School Han Dayuan utnevnt til æresdoktor ved UiB.

5.2 Første gangs gjennomføring av semesterprogrammet i kinesisk rett

Semesterprogrammet i kinesisk rett, hvor studier hos våre partneruniversiteter kombineres med praksisopphold hos norske eller internasjonale bedrifter og organisasjoner i Kina, ble gjennomført for første gang i vårsemesteret 2017. Studentene som deltok har gitt tilbakemelding om at de satte pris på den avvekslingen det innebærer å inkludere praksis i studiet. Å tilpasse universitetsstudier med arbeidet i praksis gikk for de fleste greit, men på

bakgrunn av tilbakemeldinger fra studentene ble praksisperioden kortet ned fra 6 uker (30 dager) til 5 uker (25 dager) for våren 2018. Det viste seg også at praksisoppgavene som ble tildelt ved enkelte arbeidsgivere ga studentene begrensede muligheter til integrering i arbeidsmiljøet. Avtalene med arbeidsgiverne det gjelder ble lagt i bero for 2018.

5.3 Utvikling av Maritime Bergen Law Summer Programme

Som nevnt i årsrapport for 2016 er et av tiltakene som skal utvikles og iverksettes som del av det fireårige UTFORSK-prosjektet fakultetet har fått tildelt midler til fra SIU, en sommerskole for kinesiske studenter. Arbeidet med etableringen av Maritime Law Summer Programme har kommet videre i 2017, og det er nå klart at første gangs gjennomføring blir i august 2018. Programmet utvikles i samarbeid med Maritime Bergen, klyngen for de maritime næringene i Bergensregionen, og senter for shipping og logistikk ved NHH. I tillegg til støtten fra SIU har sommerskolen fått innvilget økonomisk støtte på til sammen 1,2 millioner kroner. Det er etablert en nettside med informasjon om sommerskolen, og i desember ble det holdt informasjonsmøter for studenter ved alle de fire kinesiske partneruniversitetene som inviteres til å sende deltakere til den første utgaven av Maritime Bergen Law Summer Program.

5.4 Kontaktreiser

Fakultetet er medlem av fire internasjonale nettverk for utdannings- og utvekslingssamarbeid mellom juridiske fakultet i Europa, i tillegg til medlemskapet i European Law Faculties Association. Fakultetet deltar normalt på det årlige nettverksmøtet i alle disse, men på grunn av vakanser og uforutsett sykdom var fakultetet kun representert på tre av de fem nettverksmøtene i 2017.

I juni 2017 besøkte en delegasjon fra fakultetet flere av partnerne våre i Beijing. Delegasjonsreisen til Kina i juni har etter hvert blitt en årviss hendelse som er nødvendig for å følge opp og pleie de ulike partnerne våre i Kina. Relasjonene i Kina har også blitt fulgt opp i tilknytning til undervisningsoppdrag som to av våre ansatte har hatt ved kinesiske universitet. Reiser for å undervise gjør det mulig å kombinere undervisning med oppfølging av andre pågående samarbeidsprosjekt slik som planlegging av konferansen *The Role of Courts in Evolving Societies*, deltakelse fra våre studenter på Chinese Law Summer Program, kontakt med bedrifter som tilbyr praksisplass til våre studenter samt oppfølging av studenter i praksis.

I oktober 2017 reiste en delegasjon fra fakultetet til Mitchell Hamline School of Law, University of Minnesota Law School (begge i Minnesota) og Penn State Law (State College, Pennsylvania) i USA. Formålet var å pleie relasjonene ved å introdusere ny dekan, drøfte pågående samarbeid før planlagt fornying av samarbeidsavtalene med Penn State Law og Mitchell Hamline School of Law og å følge opp studenter på utveksling der det var aktuelt. Under besøket til Mitchell Hamline School of Law fortsatte vi drøfting av mulighetene for å gjenoppta samarbeidet om en sommerskole for amerikanske studenter. Dette kan være aktuelt, men vil tidligst skje i 2019.

Både Penn State Law og Minnesota Law hadde fått nye dekaner slik som oss, og det var derfor nyttig med besøk til disse for å forankre samarbeidet hos ny ledelse. Både ved Penn State Law

og Minnesota Law møtte delegasjonen studentene som var på utveksling til disse destinasjonene i høstsemesteret. Tilbakemeldingene fra studentene er svært gode, og det samme gjelder tilbakemeldingene fra partneruniversitetene angående Bergensstudentenes faglige prestasjoner og positive bidrag til studentmiljøet.

Fakultetet har gjennom året også tatt imot en rekke besøk fra partneruniversitet med formål å følge opp pågående studentutveksling og samarbeid. Blant annet har representanter eller delegasjoner fra National Law University Delhi, Mitchell Hamline School of Law, China University of Political Science and Law og University Cardinal Stefan Wyszynski besøkt fakultetet.

5.5 Oppfølging av innreisende studenter

I 2017 satte fakultetet nok en gang nye rekorder for antall innreisende utvekslingsstudenter. Å håndtere og å følge opp 261 innreisende studenter krever gode rutiner og effektiv informasjonsflyt mellom administrasjon og studenter. Særlig ved semesterstart er det avgjørende at studentene får den informasjonen de trenger. Tidligere år har det vært en utfordring at for få av de innreisende studentene har møtt til informasjonsmøtet som arrangeres for dem ved semesterstart, hvilket igjen fører til mange individuelle henvendelser og stort behov for veiledning i etterkant. I 2017 flyttet fakultetet mottaksdagen fra tirsdag til mandag i semesterstartsuken for slik å ta imot studentene og gi dem nødvendig informasjon før fadderuken setter i gang. Dette viste seg å være et enkelt men effektivt tiltak for å sikre at flere av de nye studentene møtte.

5.6 Tiltak for å informere om internasjonaliseringsarbeidet ved fakultetet

Fra høsten 2017 er det innført en ukentlig internasjonaliseringsspalte i fakultetsnytt som bidrar til å gjøre det kontinuerlige internasjonaliseringsarbeidet som pågår ved fakultetet mer synlig og bedre kjent blant alle ansatte.

Videre har fakultetet opparbeidet seg en tydelig posisjon med stor anseelse i sektoren når det gjelder vårt arbeid med internasjonalisering og derigjennom gode utvekslingstall. Fakultetet er trukket frem flere steder i Meld. St. 16 (2016 – 2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning. Som følge av dette mottar fakultetet også invitasjoner fra andre institusjoner for å fortelle om arbeidet vårt og hvordan vi har lyktes. I 2017 har vi holdt foredrag ved NMBU og i nær fremtid skal det holdes foredrag for Medisinsk fakultet ved UiB, samt to innlegg på den nasjonale internasjonaliseringskonferansen i regi av SIU i mars 2018.

5.7 Nye avtaler inngått i 2017

Universitet	Type avtale	Bakgrunn for avtalen
Universidad de Zaragoza, Spania	Erasmus+	Etter initiativ fra partner.

Ruhr-Universität Bochum, Tyskland	Erasmus+	Etter initiativ fra partner på bakgrunn av felles medlemskap i Caen-Würzburgnettverket.
University of Central Lancashire, Kypros	Erasmus+	Etter initiativ fra partner på bakgrunn av forskerkontakt mellom en av deres ansatte og en av våre ansatte.
Changchun University of Science and Technology, Changchun, Kina	Bilateral	Etter initiativ fra partner på bakgrunn av årlige gjesteforelesninger fra en av våre ansatte.
Shanghai Jiao Tong University, Shanghai, Kina	Bilateral	På vårt initiativ for å skaffe nødvendige studieplasser i Shanghai i tilknytning til semesterpakken med kombinasjon av studier og praksis.
Tsinghua University, School of Law, Beijing, China	Bilateral	Etter initiativ fra partner.
City University Hong Kong	Bilateral	På vårt initiativ for å kunne tilby utveksling til Hong Kong gjennom fakultetsavtale og på sikt kunne etablere semesterpakke med kombinasjon av studier og praksis også på Hong Kong.

5.8 Søknader om midler til videre arbeid med internasjonalisering

Også i 2017 har det blitt skrevet og levert søknader til Senter for internasjonalisering (SIU) av utdanning for å skaffe midler til videre utvikling av fakultetets internasjonale relasjoner og aktiviteter. I juni søkte fakultetet om forlengelse av prosjektperioden samt friske midler til samarbeidsprosjektet med National Law University Delhi (NLUD) innenfor Indo-Norwegian Cooperation Program (INCP) som forvaltes av SIU og indiske University Grant Council i samarbeid. Denne søknaden ble delvis innvilget og fakultetet fikk tilført 50 659 kr i tillegg til de 600 000 kr som ble tildelt prosjektet opprinnelig.

I september leverte fakultetet to søknader til UTFORSK-programmet. Den ene gjaldt samarbeid med City University Hong Kong. Den andre søknaden gjaldt samarbeid med Renmin University i Beijing og hadde som mål å skaffe tilleggsfinansiering til studentene som skal delta på JUS134-Kina. Begge søknadene ble vurdert som støtteverdige, men i konkurranse med andre gode prosjekt nådde likevel ingen av de to opp i konkurransen om en begrenset pott midler. Søknaden med City University Hong Kong som partner der målet er å kunne etablere en semesterpakke med kombinasjon av studier og praksis under utveksling til Hong Kong kan det være aktuelt å levere på nytt ved neste søknadsfrist.

Fakultetet har videre deltatt med delsøknader i UiBs søknad om Erasmus+ International Credit Mobility-midler. Denne søknaden gir oss mulighet til å tilby erasmusstipend til innreisende studenter fra bestemte land utenfor EU. I januar 2017 deltok vi med delsøknader for India, Kina og Russland der de to førstnevnte ble innvilget og fikk dessuten høyest score av alle de til

sammen 10 del søknadene som ble levert fra UiB. I januar 2018 har fakultetet deltatt med del søknader for India, Kina og USA. Svar på søknaden ventes i mai.

Fakultetet søker også hvert år Studieadministrativ avdeling om tilskudd fra universitetets Erasmus+ Organizational Support-midler som bidrag til å dekke fakultetets utgifter ved å delta på de årlige nettverksmøtene og avholdelse av internasjonal dag.

5.9 Tiltak for å heve kvaliteten og læringsutbyttet ved utveksling

Studiedekanen og studieseksjonen arbeider kontinuerlig med å heve kvaliteten på utvekslingstilbudet. I høstsemesteret 2017 ble det tatt initiativ til to reglementsendringer med dette som formål. Den første gjaldt godskriving av masteroppgave der oppgaven er satt sammen av flere selvstendige tekster, en form for masteroppgave som primært skrives under utveksling. For å motvirke mangelen på metodisk refleksjon som gjerne vil gjøre seg gjeldende ved godskriving av to eller flere kortere tekster som masteroppgave, ble kravet til «kappen» som skal leveres sammen med oppgavene skjerpet og presisert.

Videre ble det lagt frem et forslag om å reglements feste en begrensning av antall utvekslingsstudenter som kan sendes til samme sted samtidig på bakgrunn av at administrasjonen over flere år har observert at fakultetet hvert år sender store grupper av utvekslingsstudenter til samme sted i samme semester. Dette gjelder særlig enkelte universiteter med mange søkere og der det ikke er noen begrensning i utvekslingsavtalen for hvor mange studenter vi kan sende. Mange studenter til samme universitet samtidig kan potensielt føre til at studentenes integrering blant lokale studenter og blant andre internasjonale studenter vanskelig gjøres, og dermed at muligheten til å bygge internasjonalt nettverk og interkulturell kompetanse forringes. Dette vil igjen minske det utenomfaglige utbyttet fra utvekslingsoppholdet. Utredning av eventuell begrensning av hvor mange studenter som kan nomineres til samme universitet var nedfelt allerede i årsplan for utdanning 2016, men ble av kapasitetsårsaker først fulgt opp høsten 2017. Studieutvalget vedtok i november en begrensning på 10 studenter til samme sted samtidig. Vedtaket vekk et uforutsett stor motstand i studentmassen og ble derfor opphevet i neste møte slik at det ikke fikk virkning for søknadsrunden for utveksling studieåret 2018/2019. Dekan, studiedekan og studieseksjonen er fortsatt av den oppfatning at det er behov for å begrense tallet på studenter til samme sted samtidig, og fordelingen av søknadene i årets søknadsrunde illustrerer dette ytterligere. Saken vil derfor utredes videre og forslag til tiltak vil bli lagt frem på nytt.

6. Dragefjellet lærings- og formidlingssenter

Senteret er ledet av førsteamanuensis Knut Tande, har én fast ansatt digital produksjonsmedarbeider og engasjerer ellers eksterne medarbeidere når det er behov for det. Senteret er fakultetets spydspiss når det gjelder digital formidling innen undervisning og forskning, og har også tatt på seg oppdrag fra fagmiljø utenfor fakultetet. Det er utarbeidet et eget strategisk dokument for lærings- og formidlingssenteret som fakultetsstyret sluttet seg til i sak 89/17.

6.1 Filming av forelesninger på fakultetet

Videoopptak av forelesninger gjøres som i 2016 automatisk i størst mulig grad, fra undervisningsrom der det er montert fast kamera (de største auditoriene og seminarrom 2).. Vi må fremdeles redigere opptakene i etterkant, noe som betyr at det legges betydelig arbeid ned i prosesser som burde vært helautomatisert. IT-avdelingen ved UiB arbeider med å få på plass en helautomatisk løsning for både opptak, redigering og publisering. Vi har ikke fått tilbakemelding på når en slik løsning vil være på plass.

Det har imidlertid vært tekniske problemer med de automatiske opptakene i 2017, som IT-avdelingen har arbeidet med å rette opp, noe som har gjort det nødvendig med ordinære manuelle opptak av forelesningene fra senterets side.

6.2 Andre opptak til bruk i undervisning på fakultetet

Her følger noen eksempler på opptak som er gjort i 2017 til bruk i undervisning på vårt eget fakultet:

- 1) Førsteamanuensis Jan- Ove Færstad: JUS601 - Jus for næringslivet - forelesningsopptak, presentasjoner og diskusjoner. JUS113 - introduksjon til kurset og podcast med diskusjon av ukens undervisning.
- 2) Professor Bjarte Askeland - JUS122 - Erstatningsrett - introduksjon til kurset.
- 3) Førsteamanuensis Knut Tande – JUS133 - opptak av diskusjoner med studenter, samt intervju med tre dommere fra Høyesterett. JUS260-2-B - Opphavsrett - opptak av diskusjoner med amerikanske opphavsrettsjurister
- 4) Bedre språk, bedre jurister - Norgesuniversitetet - opptak av presentasjoner og diskusjoner til bruk på første studieår.
- 5) Professor Johan Giertsen – JUS113 – «kontraktsrettsfredag» - opptak av diskusjoner med studenter.

6.3 Opptak knyttet til forskning eller annen formidling ved fakultetet.

Lærings- og formidlingssenteret gjorde opptak av foredraget i tilknytning til Bergen Lecture 2017. Dette er et årlig foredrag i regi av fakultetets forskergruppe for strafferett og straffeprosess, som holdes av en anerkjent internasjonal ekspert innen strafferett. Årets foredragsholder var professor Douglas N. Husak fra Rutgers University. Han foreleste om temaet "Conceptual and Normative Issues about Drug Decriminalization".

I tillegg ble det gjort opptak av et intervju med Robert Spano som er dommer i Den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen i forbindelse med Det nasjonale doktorgradsseminaret på Solstrand.

6.4 Opptak for andre fakulteter eller miljøer på UiB

Lærings- og formidlingssenterets utstyr og kompetanse har vist seg å være attraktivt for andre fagmiljø. Vi samarbeider kontinuerlig med DigUiB læringslaben i Media City Bergen, og påtar oss oppdrag som læringslaben ikke har kapasitet til.

Oppdragene gir lærings- og formidlingssenteret viktige erfaringer, og genererer også inntekter gjennom internfakturerings mellom fakultetene.

Senteret var godt representert på [UiB sin digitale myldredag](#) for ansatte den 4. oktober. Der stilte senteret med studio og hadde opptak av en «kontraktsrett-fredag»-episode og med stand som viste noe av arbeidet senteret har stått for.

6.5 Tverrfaglighet

Senterets oppdrag for andre fagmiljø ved UiB har vist at det digitale mediet kan være gunstig for å starte opp tverrfaglige diskusjoner, og for å opprette møteplasser for faglig diskurs som ellers ikke ville eksistert. Særlig har fakultetet sine deltakere i [TALIDA-prosjektet](#), finansiert av Norgesuniversitetet (professor Søren Koch og førsteamanuensis Knut Tande), deltatt i diskusjoner om undervisning og pedagogikk med representanter fra mange ulike fagmiljøer ved UiB. Diskusjonene gjelder særlig utarbeidelse av «flipped classroom»-løsninger i Canvas.

6.6 Integrasjon i øvrig informasjons- og kommunikasjonsarbeid

Lærings- og formidlingssenteret spiller fortsatt en sentral rolle i det generelle formidlingsarbeidet ved fakultetet. Flere av produksjonene har blitt publisert på fakultetets web-sider og facebook-siden. Senteret har også tatt fotografier til bruk på personalsidene på nettet.

I begynnelsen av 2018 fikk fakultetet tilført en kommunikasjonsrådgiver fra den sentrale Kommunikasjonsavdelingen som skal ha en 100 % stilling på fakultetet.

Sammen med kommunikasjonsrådgiveren, og de øvrige personene knyttet til kommunikasjons- og formidlingsarbeidet ved fakultetet, vil lærings- og formidlingssenteret stå sentralt i formidlingsarbeidet også i 2018, i samsvar med fakultetets handlingsplan for formidling for 2018-2019.

7. Tiltak og utvikling utover det som er skissert i årsplanen for 2016

7.1 Læringsordning

Som et bidrag til UiB sitt «læringeløft» tok Det juridiske fakultet høsten 2016 inn læringer i kontor- og administrasjonsfag.

Læringen tilknyttet studieseksjonen har en fagansvarlig som er hennes primære kontaktperson, og har ukentlige veiledningssamtaler som berører lærlingens oppgaver, erfaringer og læreplan. Studieseksjonen har et felles ansvar for at hun får den oppfølging og bistand hun skal, og vi har

integrert vår lærling i så mange arbeidsfelt⁵ som mulig. Hun har også fått god tilknytning til Informasjonssenteret.

Lærlingen har også læringsmål og arbeidsoppgaver knyttet til Forsknings- og stabsseksjonen sine kjerneoppgaver.

Lærlingen har utarbeidet en innholdsrik «lærlingwiki», som beskriver en lærings oppgaver og hverdag på fakultetet. Fagansvarlig, og administrasjonen for øvrig, har gjort seg en mengde erfaringer med det å ha lærling, og sammen danner dette et godt grunnlag for videreføring av tiltaket når lærlingen avslutter sin læretid hos oss sommeren 2018.

7.2 Administrativ effektivisering, kvalitetsutvikling og forenkling

Studieseksjonen har fortsatt sitt kontinuerlige arbeid med å effektivisere, forbedre og forenkle prosesser og rutiner lokalt, og bidra til administrativ erfaringsutveksling ved hele UiB gjennom de mange fora vi er medlem av.

Fakultetet har deltatt i et pilotprosjekt for å ta i bruk Online Learning Agreement (OLA) for utreisende Erasmus-studenter. OLA ble først introdusert ved UiB våren 2017 og høsten 2017 ble verktøyet tatt i bruk for samtlige utreisende Erasmus-studenter ved fakultetet. Verktøyet innebærer en forenkling av arbeidet med læringsavtalene som skal signeres av student, hjemme- og vertsuniversitet. Dessverre er det fortsatt slik at enkelte vertsuniversitet ikke kan godta en elektronisk signert læringsavtale, og dette har ført til noe merarbeid for enkelte studenter.

7.3 Ordning for bekreftelse på oppnådd grad

I samarbeid med professor Jan Fridthjof Bernt har vi kommet fram til at vi kan åpne for at studenter frasier seg retten til å klage på sensur på sine siste eksamener, og få en ubetinget bekreftelse på oppnådd grad. Så lenge de har klageadgang, og sensurklagefristen ikke er gått ut, har vi måttet ta forbehold i denne bekreftelsen, og det har vært uheldig for dem som trenger bekreftelsen raskt. Dette synes å være en god ordning for de studentene det gjelder.

7.4 Nytt system for timeplanlegging

UiB har innført nytt system for time- og eksamensplanlegging – TP. Undervisning og eksamen for høsten 2017 ble planlagt i dette systemet og tatt i bruk for fullt fra semesterstart høst 2017. Vi vinner erfaringer med det – forventningen er at det skal lette arbeidet med undervisningsplanlegging, samt bedre kvaliteten på informasjonen som går ut til studentene.

7.5 Fakultetets privatister

Privatister er en sjelden forekomst hos oss. Det henger sammen med at bare spesialemer kan tas uten studierett (pga. obligatoriske elementer), og at vi for spesialemer har vi en egen

---

⁵ Eksamens-, informasjons- og registreringsarbeid, forsendelser, selvstendige vakter i fakultetets infosenter, større og mindre forefallende administrativt arbeid.

studierett. Det hender likevel at vi får spørsmål om privatistadgang hos oss, og vi har nå opprettet en [nettside](#)⁶ som orienterer om det.

7.6 Vitnemålsportalen

Dette er et tiltak for hele sektoren, det driftes av Kunnskapsdepartementets Tjenesteorgan⁷. Det innebærer at UiB ikke lenger utsteder karakterutskrifter, heller ikke digitale. Vitnemål utstedes fortsatt, men har nå en mer seremoniell funksjon, i det [Vitnemålsportalen](#)⁸ ventes å ta over som det praktiske verktøyet for kandidatene.

7.7 Maritim praksis

I samarbeid med Maritime Bergen har fakultetet kommet et stykke på vei med å planlegge et praksisemne for våre studenter. Vi var svært heldige og fikk en samarbeidspartner hos Maritime Bergen som selv er praksisstudent fra SAMPOL. Mulig oppstart er imidlertid skjøvet til H19 ettersom fakultetet ikke har verken faglig eller administrativ kapasitet til å starte opp dette nå.

I forlengelsen av dette arbeidet har fakultetet satt i verk tiltak for å bringe klarhet i spørsmål knyttet til yrkesskadeforsikring for studenter i praksis.

7.8 Vedtakskompetanse

Fakultetet har en omfattende dokumentasjon av intern vedtakskompetanse og delegasjon. Dette gjennomgås med visse mellomrom, og overgang til ny ledelse var en naturlig anledning til en slik gjennomgang. Revidert dokument ble signert den 22. november 2017.

8. Rapporterte utdanningsdata for 2017

Fakultetet rapporterer hvert år kvantitative data til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Et utvalg av de rapporterte dataene følger her for at studieutvalget og fakultetsstyret skal være kjent med nøkkeltall for utdanning ved fakultetet. Også tall for tidligere år er inkludert slik at man kan se utviklingen over tid. Studiepoengproduksjon, antall ferdige kandidater og antall utvekslingsstudenter er av stor betydning for fakultetets økonomi. Rapporterte data gir grunnlag for budsjett 2 år frem i tid.

8.1 Studenttall

I 2017 var det totalt 2425 registrerte studenter ved fakultetet. 1897 av disse, eller 78 %, var registrert på det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. (Det er studenttall i høstsemesteret som rapporteres offisielt). Tilsvarende forholdstall i fjor var 79 %.

⁶ <http://www.uib.no/iur/107564/privatisteksamen-ved-det-juridiske-fakultet>

⁷ Tidligere CERES – før det USIT, som nå er en del av KDTO

⁸ <https://www.vitnemalsportalen.no/>

Side 23

Sum: 0 Innreisende 0 Innreisende i Sverige 0 Det Juridiske fakultet 0 Det Juridiske fakultet

Studieprogramnavn	2012 Studenter totalt	2013 Studenter totalt	2014 Studenter totalt	2015 Studenter totalt	2016 Studenter totalt	2017 Studenter totalt
Ansett - Det juridiske fakultet						1
Femårig masterprogram i rettshvitenskap						1 897
Juristering i Juridiske emner		19		15	25	22
Tidspunkt i valgprogram i rettshvitenskap	1 628	1 832	1 811	1 852	1 800	
Internasjonale programmer og utveksler	114	131	113	148	109	207
Rektorstudiet i rettshvitenskap - statistikk	1					
Rektorstudiet i rettshvitenskap - statistikk			24	24		
Rektorstudiet i rettshvitenskap - statistikk			24	24	146	17
Særsidit valgprogram i rettshvitenskap	107	100	107	147	119	152
Valgprogram i rettshvitenskap			20	28	69	65
Valgprogram i rettshvitenskap - statistikk	249	246				
Sum	2 189	2 151	2 125	2 307	2 358	2 425

8.2 Kjønnsfordeling

I 2017 var 1235 av de 1897 studentene på det femårige masterprogrammet i rettshvitenskap kvinner. Dette utgjør en kvinneandel på 65,1 %. Tilsvarende er kvinneandelen på det toårige masterprogrammet i rettshvitenskap 69,2 % (45 av 65). Av innreisende utvekslingsstudenter var 61,8 % kvinner (128 av 207). Av det totale antallet studenter ved fakultetet i 2017 (2425) er kvinneandelen på 64,3 %, ned fra 66,2 % for et år siden.

UiB totalt har en kvinneandel blant studentene på 59 %.

Opptak og søkertall for 2017 ble rapportert til fakultetsstyret i sak 79/16.

8.3 Ferdige kandidater

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall	325	345	292	299	332	363

8.4 Total studiepoengproduksjon

Tabellen viser oversikt over studiepoengproduksjon i henhold til studieprogrammet hvor emnet primært tilhører. Studiepoengproduksjonen er samlet i såkalte studiepoengsenheter som utgjør 60 studiepoeng, altså det en ideell student skal produsere pr studieår.

	2013	2014	2015	2016	2017
Studiepoengproduksjon i 60 studiepoengsenheter	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)

Side 24

Sum egenfinansierte emner uten ph.d.-emner, Bergen Summer Research School og EVU	1 640,85	1 526,37	1 634,23	1 653,13	1725,8

8.5 Studiepoengproduksjon pr student

Beregningen omfatter antall beståtte studiepoeng for hele året delt på gjennomsnittlig antall registrerte studenter for vår- og høstsemesteret det samme året.

	2014	2015	2016	2017
Femårig masterprogram i rettsvitenskap	49,1	50,85	49,42	50,36
Toårig masterprogram i rettsvitenskap	40	45,23	45,41	51,41
UiB som helhet	42,76	43,64	42,72	44,25
Alle universiteter	42,47	42,65	42,86	43,16
Sektoren som helhet	43,31	43,29	42,73	42,85

8.6 Karakterfordeling

Karakterer for alle emner i masterstudiet i rettsvitenskap utenom masteroppgaver	A	B	C	D	E	F	Totalt
2015	10,37%	27,04%	37,55 %	16,82%	5,83 %	2,41 %	100 %
2016	11,01%	27,75%	38,77 %	15,8%	5,83 %	4,48 %	100 %
2017	11,51 %	27,03 %	37,37 %	16,46 %	5,13 %	2,51 %	100 %

Alle karakterer, uavhengig av studentkategori/studienivå utenom masteroppgaver.

Karakterfordeling masteroppgave	A	B	C	D	E	F	Totalt
2015	33,45 %	35,19 %	25,44 %	4,88 %	0,70 %	0,35 %	100 %
2016	29,47 %	30,53 %	29,12 %	9,47 %	0,35 %	1,05 %	100 %
2017	30,09 %	34,48 %	24,45 %	7,21 %	1,57 %	2,19 %	100 %

Samlet for både JUS399 og JUS398 vår og høst.

8.7 Utsvingsstudenter

Utsvingsstudenter	2013			2014			2015			2016			2017		
	Inn	Ut	Totalt	Inn	Ut	Totalt	Inn	Ut	Totalt	Inn	Ut	Totalt	Inn	Ut	Totalt

Side 25

Barentsplus																		3	3
Bilaterale avtaler	12	110	122	21	81	102	34	82	116	31	118	149	26	101	127				
EPA Grants/Norway Grants							5		5	1		1							
Erasmus	151	60	211	79	21	100													
Erasmus+				45	16	61	152	28	180	180	59	239	224	55	279				
Fulbright										1		1							
Individbaserte avtaler	10	10		2	2		5	5		1	7	8	6	6					
Nordplus	4	12	16	8	7	15	4	9	13	6	7	13	8	3	11				
Sum	167	192	359	153	127	280	195	124	319	220	191	411	261	165	426				

I 2017 var det totalt 426 utvekslingsstudenter ved fakultetet (mot 411 i 2016). Disse fordeler seg på 165 utreisende (ned fra 191) og 261 innreisende (opp fra 220).

Tabellen nedenfor viser de samlede utvekslingsstudentene fordelt på inn/ut og type avtaler.

Et flertall av våre utreisende studenter drar på fakultetets og UiB sine bilaterale avtaler, mens det store flertallet av innreisende studenter kommer fra Erasmus-programmet – dette er uendret fra tidligere år.

8.8 Ferdige jurister

Antall uteksaminerte jurister																			
I alt i perioden 2003-2017:		12138																	
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
UIO	401	338	373	306	552	457	406	484	515	430	520	566	508	598	569		7023		
UiB	191	157	213	264	255	255	271	268	270	325	345	291	299	332	363		4099		
UIT	40	50	40	80	69	78		59	70	85	74	76	91	100	104		1016		
	632	545	626	650	876	790	677	811	855	840	939	933	898	1030	1036		12138		

9. Studiebarometeret 2017

Studiebarometeret.no viser data fra en nasjonal spørreundersøkelse som blir sendt til over 60 000 studenter hver høst. Oppstart var i 2013.

Studiebarometeret viser studentenes oppfatninger om kvalitet i studieprogrammer ved norske høyskoler og universiteter. Formålet med Studiebarometeret er å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning og gi nyttig informasjon om studiekvalitet. På Studiebarometeret.no kan du enkelt

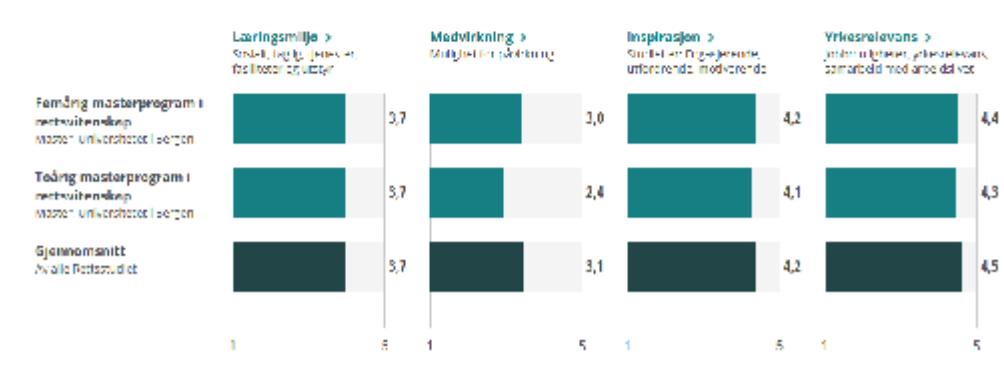
- finne studentenes vurderinger av ulike studieprogrammer
- sammenligne resultater mellom ulike studieprogrammer
- se utvikling over tid for et studieprogram

Oppdaterte resultater publiseres i portalen i februar hvert år. Studiebarometeret er initiert av Kunnskapsdepartementet og utføres av NOKUT.

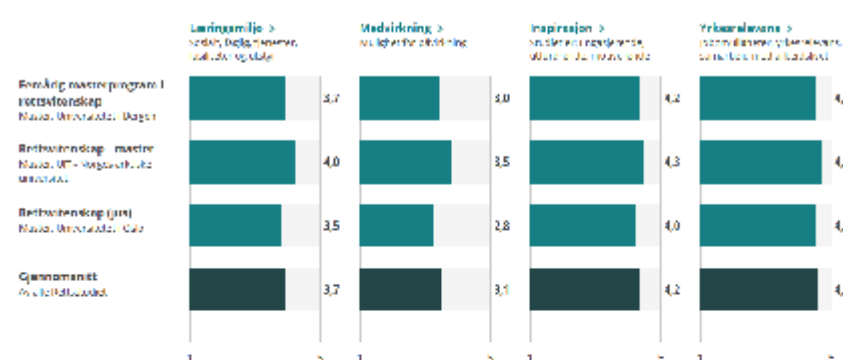
Hovedfunn for de juridiske masterstudiene i 2017:

	2-årig	UiB	UiO	UIT
Læringsmiljø	3,7	3,7	3,5	4,0
Medvirkning	2,4	3,0	2,8	3,5
Inspirasjon	4,1	4,2	4,0	4,3
Yrkesrelevans	4,3	4,4	4,4	4,6
Undervisning	3,6	3,6	3,2	3,8
Forventninger	3,9	4,0	3,6	4,0
Organisering	3,9	3,9	3,8	4,0

Hovedfunnene for vårt fakultet i 2017:

Sammenligning mellom de tre femårige masterprogrammene - hovedfunn:

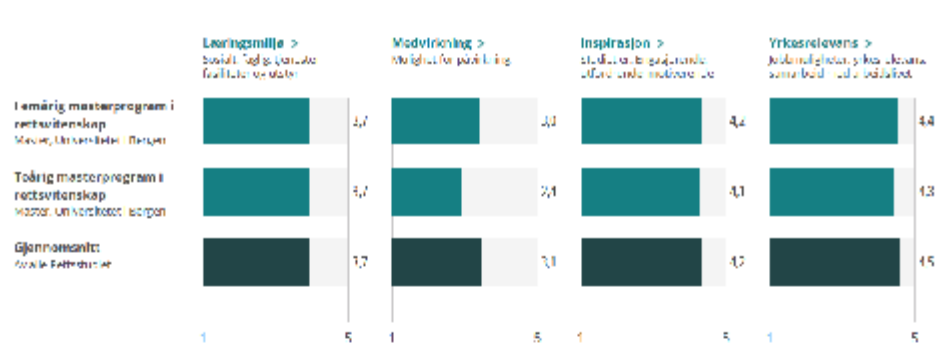
Vi ser at på hovedfunnene scorer Tromsø høyest og vi scorer nokså likt med gjennomsnittet, mens Oslo har svakest score på alle indikatorene (likt med oss med hensyn til yrkesrelevans).

Videre ser vi at det er på medvirkning alle tre institusjonene scorer dårligst. Når vi ser på spørsmålene som ligger under «Medvirkning», ser vi at hos oss er det «Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet» som scorer dårligst.

Side 27

	Femårig masterprogram i rettsvitenskap, Universitetet i Bergen	Rettsvitenskap - master, UiT - Norges arktiske universitet	Rettsvitenskap (jus) Master, Universitetet i Oslo	Gjennomsnitt av alle: rettsstudiet
Medvirkning	3,0	3,5	2,8	3,1
Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet	2,6	3,3	2,6	2,8
Hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp	3,0	3,2	2,5	2,9
Det lokale studentdemokratiet (f.eks. tillitsvalgte og studentorganisasjon)	3,5	4,0	3,2	3,5

Det kan også være av interesse å sammenligne våre to programmer. (295 respondenter fra det femårige programmet, 12 fra det toårige.) Hovedfunnene varierer en del nettopp på medvirkning:

Vi ser at studenter i det toårige programmet scorer markant lavere på medvirkning enn studentene på det femårige programmet. Brutt ned på enkeltspørsmål ser det sånn ut – det er særlig på spørsmål om studentdemokratiet vi ser forskjell:

	Femårig masterprogram i rettsvitenskap, Universitetet i Bergen	Toårig masterprogram i rettsvitenskap, Universitetet i Bergen	Gjennomsnitt av alle: rettsstudiet
Medvirkning	3,0	2,4	3,1
Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet	2,6	2,4	2,8
Hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp	3,0	3,0	2,9

Side 28

Det lokale studentdemokratiet (f.eks. tillitsvalgte og studentorganisasjon)	3,5	2,5	3,5

Tabellene nedenfor er sammenstilt av Studieadministrativ avdeling ved UiB.

Universitetet i Bergen – indekser pr fakultet 2017

Årsstall		Fakultet								Grand Total
		HF	JU	EMD	MF	MH	PS	SV		
2017	Ang. Indeks eget engasjement	3,6	4,0	3,8	3,5	3,4	3,7	3,9	3,7	
	Ang. Indeks desamen	4,1	4,1	4,2	3,5	4,0	4,0	4,0	3,9	
	Ang. Indeks legte sosial læringsmiljø	3,7	3,9	3,6	3,5	3,9	3,5	3,6	3,7	
	Ang. Indeks forelesninger fra faglig ansatte	3,8	4,0	3,8	3,5	3,4	3,5	3,5	3,6	
	Ang. Indeks fysisk læringsmiljø	3,6	3,8	3,8	3,7	3,6	3,6	3,5	3,6	
	Ang. Indeks inspirasjon	4,0	4,2	4,2	3,9	3,9	3,9	3,8	4,0	
	Ang. Indeks læringsmiljø	3,7	3,7	3,8	3,6	3,7	3,5	3,5	3,6	
	Ang. Indeks medvirkning	3,2	2,9	3,0	3,0	3,3	3,0	3,0	3,0	
	Ang. Indeks organisering	3,4	3,9	3,8	3,3	3,5	3,2	3,5	3,4	
	Ang. Indeks praksis	2,8		3,8	3,4	3,1	3,3		3,3	
	Ang. Indeks relevans	3,7	4,4	4,5	4,5	3,9	4,1	3,4	4,0	
	Ang. Indeks undervisning og veiledning	3,7	3,9	3,7	3,6	3,5	3,2	3,6	3,4	
	Ang. Jeg er, eller har, tilfreds med studieprogrammet jeg går på	4,0	4,3	4,5	4,0	4,1	3,9	3,9	4,0	
	Ang. Jeg går på det studieprogrammet jeg helst vil gå på	4,4	4,5	4,5	4,5	4,3	4,4	3,9	4,4	

At vi scorer dårlig på praksis, er ikke egnet til å overraske, ettersom vi har et begrenset praksisstilbud i programmene våre.

Oversikten her bekrefter også at Det juridiske fakultet scorer relativt dårlig på medvirkning.

Studentene ved det to-årige masterprogrammet rapporterer overordnet tilfredshet som det sjette beste studieprogrammet ved UiB i 2017, opp fra 10. plass i 2016. Det femårige programmet ligger på en 12. plass av UiBs 61 rapporterte programmer.

Ser man de 3 juridiske fakultetene sammen på de 5-årige programmene, ser vi at UiT kommer best ut, med UiB som nr. 2. Helhetsvurderingen ligger på 4,4 for Tromsø (opp fra 4,3 i fjor) og på 4,3 for Bergen (likt med i fjor) mens den for UiO er 3,9 (ned fra 4,0 i fjor).

Tromsøstudentene rapporterer høyest antall timer brukt til studiene; 9, t/uke på organiserte læringsaktiviteter og 30,8 t/uke på egenstudier, Bergen og Oslo scorer helt likt på dette 7,6 t/uke på organiserte aktiviteter og 29,4 t/uke på egenstudier.

Internasjonaliseringsspørsmålene i 2017 retter seg først og fremst til «internasjonalisering hjemme». Her er det UiO som scorer best.

UiB scorer best på digitalisering, på noen spørsmål markant bedre enn de andre.

Tabellen nedenfor viser datagrunnlaget og helhetsvurdering for våre to programmer i tillegg til Oslo og Tromsø. Vi har ikke tatt med historiske data for andre hovedfunn, ettersom de bare i liten grad er sammenlignbare.

Side 29

	2-årig UiB		UiB			UiO			UiT		
	2017	2016	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Antall studenter på progra	65	65	1897	1860	1852	2495	2552	2540	864	844	792
Kvinner %	69	74	65	66	65	65	65	65	63	64	65
Menn %	31	26	35	34	35	35	35	35	37	36	35
Antall respondenter	12	13	295	323	325	227	248	213	229	208	131
% respondenter av totalt ant stud på program	18	20	16	17	18	9	10	8	27	25	17
Helhetsvurdering	4,5	4,2	4,3	4,3	4,3	3,9	4,0	4,0	4,4	4,3	4,3

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 20/18**JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse oppfylles krav om engelskspråklig spesialemne**

Vi har et spesialemne som er basert på at studentene blir tatt ut til nasjonale eller internasjonale prosedyrekonkurranser. Emnet beskrives slik:

Godskriving av valgemne forutsetter at deltakelse på forhånd er godkjent av fakultetet, samt bestått prøving. Forhåndsgodkjenning kan kun søkes for nasjonale og internasjonale prosedyrekonkurranser. Lokale eller regionale konkurranser, herunder kvalifisering til nasjonale eller internasjonale konkurranser vil ikke kunne forhåndsgodkjennes (dette gjelder ikke hvor kvalifiseringen til den internasjonale konkurransen er nasjonal).

Utvelgelse og undervisning for deltakelse i prosedyrekonkurranser foretas av arrangøren av prosedyrekonkurransen, uavhengig av fakultetet.

Prosesskriv fra konkurransen kan underlegges sensur hos oss (B/Ib) og kan eventuelt godskrives med 15 studiepoeng som spesialemne, der studenten ønsker det.

Saken her gjelder spørsmålet om emnet også kan oppfylle kravet til engelsk spesialemne i de tilfellene konkurransen foregår på engelsk.

Der konkurransen er på engelsk, vil den kreve muntlig og skriftlig engelsk på relativt høyt nivå. Videre vil prosessen innebære tett integrasjon med andre deltakere, sånn at også «internasjonaliseringskultur-hensynet» vil være ivarettatt.

På dette grunnlaget framsettes følgende

forslag til vedtak:

Følgende tilføyelse gjøres i § 2-1 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet i listen over unntak fra kravet om engelskspråklig spesialemne:

Der JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse foregår på engelsk, og emnet inngår i mastergraden i rettsvitenskap, vil det samtidig oppfylle krav til engelsk spesialemne.

[Tilbake til sakslisten](#)

21/18

JUS122 Erstatningsrett: Seks timers skoleeksamen med ordgrense.

For sammenhengen: se orienteringssak 17/18 – 4.

På henvendelsen til flere emneansvarlige mottok vi denne tilbakemeldingen fra emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett, Bjarte Askeland:

UTTALELSE VEDRØRENDE ØKNING AV EKSAMENSTID MM.

Jeg synes forslaget om utvide tiden og innføre ordgrense er en god idé, som det i alle fall er verd å prøve ut. Jeg slutter meg til mange av de fagpolitiske premissene som er fremført i Færstads dokument.

Jeg synes særlig at det er tiltalende at vi med dette tiltaket vil fremelske kvalitet i skrivingen, fremfor kvantitet i memorert stoff. Det er et godt signal til studenter om den viktige juristegenskapen å fatte seg i korthet og å skrive poengtert.

Jeg ville i utgangspunktet være positiv til å prøve det ut også for JUS 122, men her må jeg ta det forbehold at det er sannsynlig at en annen vil være kursansvarlig for JUS 122 i høst, fordi jeg skal ha ansvar for Forskerlinje og Grunnlinje på forskeropplæringen i samme tidsrom.

Når det gjelder andre prøvningsformer, er jeg positiv til å prøve ut former som fremelsker refleksjon og analyse heller enn memorering. Samtidig bør prøvingsformene ha en side til praktisk rettspleie. Jeg er derfor litt skeptisk til prøvingsformer som gjelder kommentering av en tekst ut fra kriterier for «kommentering på studiet». Selv om jeg stiller meg bak kommentering som læremiddel, og at kommentering kan gjøres godt eller mindre godt, tror jeg ikke vi skal lage prøvingsformer i en form for «selvlaget disiplin».

Jeg har mer tro på at man kommenterer en anke, helst som et tilsvarende etter mønster av prosesslovgivningens regler. Eller kanskje at man prøves i å utforme en anke over lovanvendelsen i en dom. I den grad man går inn på slike nye prøvingsformer, må det trenes på disiplinen på forhånd, slik at alminnelig rettssikkerhetskrav for studentene ivaretas.

Personlig kunne jeg godt tenke meg å prøve ut eksamenstester som gjaldt spesifikke vanskelige emner i et kurs; altså små teorioppgaver med en ordbegrensning. Hvis man velger et vanskelig nok emne, vil en ordgrense på f.eks. 300 ord skille godt mellom kandidatene. Når dette er nevnt, må det understrekes at en slik idé trenger en del mer gjennomtenkning før den kan prøves ut.

Etter avtale med studiedekanen, er det klart at Askeland ønsker at dette behandles som en søknad om utvidelse av eksamenstiden for JUS122 Erstatningsrett med virkning fra H18.

Det vises til omfattende drøftelser og argumentasjon i tidligere saker om samme tema.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 22/18**JUS254-2-A Politirett. Hjelpemidler til eksamen.**

Hevendelse fra Henry John Mæland den 19. januar 2018:

Studieutvalget
v/ utvalgets sekretær Johanne Spjelkavik

Gjelder: Hjelpemidler til eksamen JUS 254-2-A Politirett

Jeg viser til søknad datert 7. november 2017 der jeg som emneansvarlig søkte om at listen for tillatte hjelpemidler ble utvidet til også å omfatte:

Særtrykk av straffeloven

Særtrykk av straffeprosessloven

Særtrykk av politiloven

Særtrykk av politiregisterloven

Ved brev 16.11.2017 fremgår at Studieutvalget fattet slikt vedtak:

«Forslaget avvises. SU viser til fristen på fire uker før kursstart for publisering av endringer i emnebeskrivelsen, jf § 1-2 nr. 5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultetet. Vilkåret for å fravike regelen er ikke oppfylt i saken her.»

Min tidligere søknad var ikke begrenset til eksamen i desember 2017. Søknaden tok sikte på å få til en varig ordning for framtidige eksamener. Studieutvalget synes her å ha misforstått søknaden.

Jeg søker derfor med dette på ny om samme og ber utvalget å realitetsbehandle søknaden samt angi fra hvilket tidspunkt en eventuell ny ordning kan tre ikraft. Ved søknaden ønskes at ny ordning skal kunne tre i kraft så snart som mulig, det være seg vårsemesteret eller høstsemesteret 2018.

Den nye søknad utvides til også å omfatte:

Politiregisterforskriften.

Under Studieutvalgets behandling 16.11.2017 redegjør Studieutvalget for de argumenter som tilsier at særtrykkene bør tillates i faget Politirett. Jeg viser til utvalgets redegjørelse og som er ganske dekkende. Jeg opplyser i tillegg at jeg som emneansvarlig har fått mye påtrykk fra sinter og frustrerte studenter. Dette er noe som skjer hvert semester. Flere politifagsstudentene viser også ofte til faget påtalerett og der man f.eks. tillater særtrykk av straffeprosessloven, politiregisterloven og politiregisterforskriften. Jeg antar at det må være like godt begrunnet å tillate de samme hjelpemidler i faget politirett. Det er ikke helt heldig at ordningene for de to søskenfag er inkonsistente.

Fakultetet, 19. januar 2018
Henry John Mæland

På dette grunnlaget framsettes slikt

forslag til vedtak:

Listen over hjelpemidler til eksamen i JUS254-2-A Politirett utvides med:

- Særtrykk av straffeloven
- Særtrykk av straffeprosessloven

- Særtrykk av politiloven
- Særtrykk av politiregisterloven
- Særtrykk av politiregisterforskriften

med virkning fra V18.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 23/18

Maritime Bergen Law Summer Programme – framlegg om oppretting av emne og innpassing av «null-emne» i mastergraden i rettsvitenskap

Maritime Bergen Law Summer Programme er eit samarbeidsprosjekt mellom Norsk senter for kinesisk rett ved Det juridiske fakultet, Senter for shipping og logistikk ved NHH og Maritime Bergen.

I august 2018 skal partane for første gong arrangera eit to veker langt sommarprogram («sommarskule») for studentar frå fire av fakultetets samarbeidsuniversitet i Kina. Sommarskulen er del av fakultetets langsiktige oppbygging av samarbeid med kinesiske universitet. Eitt av føremåla med sommarskulen er å gjennom eit kortare opphald i Noreg freista kinesiske studentar til å koma tilbake til Noreg for eit heilt semester eller år, når dei seinare skal utveksla som del av studiet sitt.

Sommarskulen har og ein viktig funksjon med å byggja nettverk både til fagmiljøet ved NHH og til Maritime Bergen og medlemsbedriftene deira. Gjennom eit slikt felles prosjekt kan ein knyta band som sidan kan koma fakultetet til nytte i andre samanhengar.

Etablering av sommarskulen er del av det fireårige UTFORSK-prosjektet for å auka samarbeid med Kina som fakultetet har fått tildelt midlar til i perioden 2017-2020, og sommarskulen er delfinansiert av midlar frå SIU. Etter prosjektplanen skulle sommarskulen først opprettast frå sommaren 2019. Ein har likevel valt å gjennomføra ein «pilot» allereie sommaren 2018. Til piloten i 2018 og til neste utgåve i 2019 har Maritime Bergen gjennom søknader til næringsliv, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune fått inn til saman kring 1,2 millionar kr til å dekkja kostnaden ved gjennomføring av sommarskulen, samt signal om at det etter nye søknader kan vera aktuelt å løyva stønad også i åra som kjem etter.

Sommarskulen vil gje kinesiske studentar ein introduksjon til maritim rett, eit rettsområde som er av relevans for både Kina og Noreg. Den maritime næringa er også eit område med utbreidd kommersielt samarbeid mellom dei to landa. Programmet vil bestå av førelesingar første del av dagen, og besøk til relevante firma og offentlege institusjonar andre del av dagen. Fakultetet har hand om planlegginga av førelesingsdelen av programmet der både interne og eksterne vil bidra, medan Maritime Bergen har hand om organiseringa av institusjonsbesøka.

Ved første gongs gjennomføring er det plass til 20 kinesiske studentar. På lengre sikt ser ein for seg at dette talet kan aukast og at det eventuelt også kan opnast opp for deltaking frå fleire av fakultetets totalt ti partneruniversitet i Kina. I framtida kan det også bli aktuelt å vurdere å opna opp sommarskulen for studentar frå andre land enn Kina, men i utgangspunktet er sommarskulen eit tiltak for å få opp interessa for studier i Noreg for studentar frå partneruniversiteta våre i Kina.

Førebels utkast til program ligg ved, og for anna informasjon om sommarskulen kan ein sjå på informasjonssida som er publisert på Norsk senter for kinesisk rett si heimeside:

<http://www.uib.no/en/chinese-law-centre/112421/maritime-bergen-law-summer-programme>

Oppretting av emnet Maritime Bergen Law Summer Programme

For å minimera arbeidet med sommarskulen for fakultetet er det ønskjeleg at studentane søker og vert tekne opp gjennom den ordinære søknadsportalen for innreisande utvekslingsstudentar til UiB.

Registrering i UiBs studentsystem og utferding av opptaksbrev som trengst til søknad om visum vert då teke hand om av Studieadministrativ avdeling. Men for at dei kinesiske studentane skal kunna søka opptak til sommarskulen gjennom UiB sine ordinære søknadsløysing for innreisande studentar er det naudsynt å oppretta sommarskulen som eit emne ved fakultetet slik at søkjarane har eit bestemt alternativ å velja i søknadsskjemaet til UiB og slik enkelt kan identifiserast i søkjarmassen.

Å oppretta sommarskulen som eit ordinært emne er også naudsynt for at det skal kunna utferdast offisiell dokumentasjon på deltaking etter at sommarskulen er gjennomført.

Emnet vert i første omgang føreslått oppretta som eit «null-emne», altså eit emne som ikkje gjev studiepoeng. Ved Det juridiske fakultet kjenner vi frå før denne løysinga frå Etikkurset og frå TVEPS. På lengre sikt er det ønskje og planar om at emnet også skal kunna gje studiepoeng. Dette vil vera ein føremon både for fakultetet som får studiepoengsproduksjon (og dermed inntekter) frå sommarskulen, og for studentane som då eventuelt vil kunna få godskrive sommarskulen som del av den juridiske graden i heimlandet.

Pr no er programmet framleis under utvikling. I løpet av dei komande månadene skal det gjerast nærare avtaler med føredragshaldarar og dei konkrete førelesingstitlane vil koma på plass. Ved første gongs gjennomføring vil mykje framleis vera på utprøvsstadiet, og 2018-utgåva vert difor rekna som ein pilot. Det er på noverande tidspunkt ikkje grunnlag for å slå fast kva som vil vera faktisk arbeidsmengd og kor mange studiepoeng emnet kan kvalifisera til å gje. UiB har bestemt at eit studieår (60 sp) skal vera 1 600 arbeidstimar. Studieåret er på 40 veker. Det vil seia at ei veke svarar til 1,5 sp. Med to vekers fulltids sommarskule kan ein sjå for seg eit emne på 3 studiepoeng, men ein kan og også sjå føre seg modellar der studentane skal gjennomføra noko forarbeid og/eller etterarbeid og at den totale arbeidsmengda då kan bli verd meir enn tre studiepoeng. Dette er spørsmål ein vil sjå nærare på etter å ha hausta erfaringar etter første gongs gjennomføring, og dersom ein finn grunnlag for å knyta studiepoeng til emnet vil det bli lagt fram ei ny sak for Studieutvalet om dette på eit seinare tidspunkt.

Førebels utkast til emneskildring ligg ved. Ettersom sommarskulen framleis er under utvikling er ikkje mål, innhald og læringsutbyteskildringa ferdig formulert enno. Fordi det er avgjerande for søknads- og opptaksprosessen at emnet vert registrert i FS på noverande tidspunkt for å kunna leggjast til i søknadsskjemaet til UiB ber vi om at Studieutvalet tilrår fakultetsstyret å oppretta emnet på det grunnlaget som ligg føre no. Ei vidareutvikla og meir informativ emneskildring vil bli lagt fram for Studieutvalet for godkjenning seinare i vår. Så snart emnet er oppretta av fakultetsstyret ligg det innanfor Studieutvalet sin kompetanse å vedta justeringar og endringar i emneskildringa.

Ettersom sommarskulen er i ein pilotfase er det sannsynleg at også den vidareutvikla emneskildringa som blir lagt fram seinare i vår vil måtta justerast etter første gongs gjennomføring.

Mogleg deltaking frå norske studentar

Ved utvikling av programmet for sommarskulen har vi sett at det av fleire årsaker kunne vera føremålstenleg å også opna opp for deltaking frå norske studentar. Programmet vil vera interessant også for norske studentar og vil gje ein introduksjon til eit rettsområde som ikkje vert handsama i andre emne i som vert underviste ved fakultetet. Vidare vil sommarskulen vera eit høve til «internasjonalisering heime» ved at norske studentar i to veker får samhandla med kinesiske studentar gjennom felles undervisning og felles institusjonsbesøk, og dermed får høve til å praktisera både engelsk generelt og juridisk engelsk

spesielt i tillegg til å lære om skilnader i både kultur og rettskultur ved at dei kinesiske studentane tek med seg kunnskap om kinesisk rett og rettskultur inn i undervisningsromma i Bergen. Vidare vil dei norske studentane i nokon grad få høve til å knyta kontaktar med næringsliv og offentlege kontor under institusjonsbesøka, noko som kan vera av verdi med tanke på vidare karriere.

I tillegg har vi sett at sjølve organiseringa og administreringa av programmet vil kunna bli lettare om ein har ei gruppe norske studentar som fyller ei vertskapsrolle overfor dei kinesiske studentane. Ved å ha dedikerte norske studentar i studentgruppa på sommarskulen vil dei kinesiske studentane få sine egne norske fadrar eller guidar. Vidare vil det å bli kjend med norske jamaldringar og slik få innsikt i sider ved det norske samfunnet som ein ikkje får som turist, gje auka utbyte av opphaldet for dei kinesiske studentane.

Vi ser for oss å opna for deltaking frå opp til 10 norske studentar i tillegg til dei 20 frå Kina, og planlegg å rekruttera dei etter søknad der utlysinga av plassane på sommarskulen legg vekt på vertskapsrolla dei skal ivareta overfor dei kinesiske studentane.

Med det programmet som er under planlegging meiner vi at sommarskulen vil vera attraktiv for norske studentar. Likevel står sommarskulen i konkurranse med sommarjobb, studiestart og fadderveke, og studentane vil spørja seg «what's in it for me». For å gjera deltaking på sommarskulen mest mogleg attraktivt, også når emnet (førebeles) ikkje gjev studiepoeng, gjer vi framlegg om at det skal vera mogleg for dei norske studentane å få dokumentert deltaking i emnet på vitnemålet sitt på same måte som ved dei andre «null-emna» fakultetet tilbyr (TVEPS og etikkurs).

Ved første gongs utlysing og gjennomføring er emnet tenkt å vera ope for studentar frå alle studieår. Det vil seia at studentane som eit minimum har fullført eitt år med jusstudier. I framhaldet kan det tenkjast at det viser seg at det er ein føremøn om studentane har noko meir forkunnskapar, og etter gjennomføring av den første piloten kan det bli aktuelt å revurdere eit eventuelt forkunnskapskrav. Også fordi vi ved første gongs utlysing ikkje veit om det vil vera lett eller vanskeleg å rekruttera ti norske studentar, ønskjer vi å gå breitt ut. Vi ser vi for oss at studentar som har delteke på JUS134-KINA kan vera ei særleg relevant gruppe å rekruttera frå, då desse har tidlegare erfaring frå Kina og venteleg større interesse for samspel med kinesiske studentar enn gjennomsnittsstudenten. Likevel ikkje slik at der eit krav for deltaking at ein må ha gjennomført JUS134-KINA. Studentane på JUS134-KINA har allereie blitt eksponert for internasjonale impulsar som del av studiet sitt, og det er dermed vel så viktig å rekruttera andre studentar til dette kurset slik at dei internasjonale innslaga blir fordelte på fleire studentar.

Framlegg til vedtak:

4. Studieutvalet tilrår at fakultetsstyret opprettar emnet Maritime Bergen Law Summer Programme og godkjenner emneskildringa som føreslått med verknad frå 2018.
5. Sommarprogrammet blir presentert i studieplanen under avsnittet «oppbygging»: Godkjend deltaking i det tverrfaglege emnet [TVEPS](#) eller på sommarskulen **Maritime Bergen Law Summer Programme** kan påførast vitnemålet med null studiepoeng. (Ny tekst utheva)
6. Studieutvalet tilrår at studentar i MAJUR- og MAJUR2-programmet som tar emnet Maritime Bergen Law Summer Programme får dette ført opp på vitnemålet sitt for mastergrad i rettsvitenskap med null studiepoeng.

Template for decisions on the establishment of new subjects at the Faculty of Law

Symbols

* to be included in Studieplanen

** to be formulated appropriately in order for the texts to be suitable for publication on the course homepage

Subject	
Course title	
Code	MBLSP
Course title – bokmål*	Maritime Bergen Law Summer Programme
Course title – nynorsk*	Maritime Bergen Law Summer Programme
Course title – english*	Maritime Bergen Law Summer Programme
Number of credits*	0
Level (BA or MA)	BA
Course leader*	Associate Professor, dr. Bjørnar Borvik, PhD
Subject lecturer(s)*	
Contact person in the Administration (can be changed by the Admin. without a new decision)	utveksling@jurfa.uib.no elective-courses@jurfa.uib.no
Combines successfully with	
For courses in the law Programmeme:	
- Course content**	Bergen is the maritime capital of Norway, and the Maritime Bergen Law Summer Programme provides an introduction to Maritime Law in a broad sense. The maritime business sector is of great national importance. In addition, it represents huge opportunities for cooperation between Chinese and Norwegian enterprises.
- Learning outcome**	After completion of the Maritime Bergen Law Summer Programme, it is expected that the students should have basic knowledge of essential features of Maritime Law and the Maritime Business Sector. The student shall have acquired: - experience from interacting with persons from a different culture than their own and from explaining features of their own legal culture to a person from a legal culture different than their own. - ability to communicate and cooperate with fellow students from a culture different from their own; - basic legal English skills
- Literature**	
Teaching:	
- teaching semester (autumn/spring)*	Summer
- teaching methods*	During the two-week long programme, there will be classes in the mornings, and in the afternoons there will be site visits to businesses and government offices operating in the maritime business sector. In addition to classroom lectures and discussions, each student's learning experience is enriched through a series of field trips to some of Maritime Bergen's member companies. The companies represent the whole value chain of the maritime cluster; ship owners, service providers, shipyards and equipment manufactures.
- teaching language*	English
- compulsory elements*	Attendance of lectures and excursions which are part of the programme is mandatory. An up to 25 % deviation from the general rule of 100 % attendance can be accepted.
Admission/admittance regulation:	
- general admittance requirements*	MAJUR, MAJUR-2, INTL-JUS

- course admission*	International students: Admission is restricted to five students from each of the following universities: • China University of Political Science and Law • Peking University Law School • Renmin University of China Law School • Tsinghua University School of Law Interested students should contact the study abroad coordinator at their home university. Students will apply to their home university who selects and nominates a designated number of students. To be eligible, students should have previous knowledge of law. By previous knowledge of law, we expect that students have studied law courses equaling approximately two years of law studies before the programme starts. Previous knowledge of Maritime Law is not required. Students should also have a good command of English, both written and spoken. Norwegian students: Up to 10 students enrolled in the MAJUR or MAJUR-2 programme may be admitted. Interested students must submit an application according to the instructions and deadline which will be published annually in MittUiB well in advance of the next upcoming summer programme.
- capacity of course participant	20 Chinese students, 10 Norwegian students
- private candidate admittance*	NA
Exam:	
- examination semester (Autumn/Spring)*	NA
- duration of exam*	NA
- examination language*	
- the exam question	NA
- the answer	NA
- grade system*	Pass or fail
Remedies permitted in addition to § 3-6	NA
Basic admission requirements (including language requirements):	
- compulsory*	
- recommended*	Good level of English language.
Academic overlap with other courses*	No overlapping with other courses.
Evaluation*	According to Faculty of Law routines.
Contact information* - Department/Institute/Faculty	Contact person in the Administration: utveksling@jurfa.uib.no Department: The Faculty of Law Visiting address: Magnus Lagabøtes plass 1 Office hours: 09.00 – 14.00. Postal address: Postboks 7806 Post number and city: 5020 BERGEN Phone: + 47 55 58 95 00 Fax: + 47 55 58 95 10

	E-mail: http://www.uib.no/en/jur Web: http://www.iur.uib.no/
Target group(s)	Chinese students with an interest in Maritime law and/or Norway and Norwegian law and legal culture. Norwegian students enrolled in the master programmes at the Faculty of Law in Bergen, with an interest in Maritime law and/or China Chinese law and legal culture.
The need for adjustment with regard to the target groups	None
Financing of the course	Participation in the programme, including accommodation during the duration of the programme, is free of charge for the Chinese students. There are no tuition fees for the programme. Transportation to field trip sites and cost of admission to sites included in the programme are taken care of by the organisers. From 2018 through 2019, the above mentioned costs, in addition to potential remuneration of lecturers, will be covered by funds acquired through the UTFORSK-project grant from SIU, and funds which the cooperating partner Maritime Bergen has acquired through applications to local firms, the municipality of Bergen and the Hordaland county administration. The cost- and funding model will be evaluated and reconsidered before a potential continuation in 2020 and beyond. Participating students from China are responsible for covering the following costs themselves: •international roundtrip air tickets from China to Bergen •transport to and from airports •visa application fee •vaccinations •health insurance valid for the duration of their stay •breakfast and some other meals •personal expenses
Resources	
- course leader	Associate Professor, dr. Bjørnar Borvik, PhD
- teaching resources	Internal and External, expenses to be covered by external funding
- administrative resources	Internal / Maritime Bergen
Relevance of the course	In addition to being a lever to increase Chinese students' interest in long-term mobility ¹ to Norway, the course is a means to develop relations and cooperation between the Faculty of Law, the Centre for Shipping and Logistics at NHH and the members of Maritime Bergen.

---

¹ Defined as more than three months

Preliminary programme for Maritime BERGEN Law Summer Programme 03.08-19.08.18. Draft as of February 2018

Yellow = programme elements coordinated by Norwegian China Law Centre/the Faculty of Law as of February 2018

Time	Friday	Saturday	Sunday
18.00 -	Arrival at Bergen Airport Flesland	Arrival at Bergen Airport Flesland	Get together

Time	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	Sunday
8 am-noon	Doing Business in Norway – An Introduction (Øyvind Axe and/or others, Wikborg Rein law firm)	Preliminary topic: The Maritime Business Sector – Essential Features (Stein Wallace, NHH Norwegian School of Economics)	9-10 am Visit to Dataloy 10:30 am Visit to The Naval Academy	Ship Registers and Ship Financing (lecturer to be decided)	Offshore Contracts and Shipbuilding Contracts (Amund B. Tørum, Schjødt law firm)	No program	No program
Noon -1 pm	Lunch SAMMEN	Lunch SAMMEN	Noon Lunch at The Naval Academy	Lunch SAMMEN	Lunch SAMMEN	No program	No program
1 pm- 5 pm	1 pm -2 pm Visit Bergen Sjøfartsmuseum 2 pm – 4 pm: City walk - app	1 pm – 3 pm Visit Norwegian Maritime Authority 3 pm – 5 pm The Municipality of Bergen	1:30 – 3 pm Visit to Norwegian Electric Systems 3:30 -5 pm Visit Odfjell 6 pm	1: 2 pm Visit to DNV GL 2 pm – 3 pm Vil Vite – Havinstallasjonen 3 pm – 5 pm Visit to Kristian Gerhard Jebsen center	Marine Insurance (Norwegian Hull Club?/Andreas Meidell?, Thommessen Law firm, others?)	No program	No program
6 pm -			Dinner hosted by Odfjell at 5 pm				

Time	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	Sunday
8 am - noon	Contracts of Affreightment, and Carriage of Passengers (lecturers to be decided)	Liability for Damage, Loss and Delay (lecturers to be decided)	Competition Law and the Maritime Sector (lecturers to be decided, UiB and BECCLE)	Environmental Law and Marine Pollution (Sigrid E. Schütz, UiB)	8 am - 10 am Jurisdiction and Choice of Law (Berte-Elen Konow, UiB) 10 am - noon Dispute Resolution in the Norwegian Court System (Wiggo Storhaug Larssen, Gulating Court of Appeal)	No program	No program
Noon - 1 pm	Lunch SAMMEN	Lunch at DNB Shipping	Lunch SAMMEN	Lunch SAMMEN	Lunch SAMMEN	No program	No program
1 pm - 5 pm	1 pm - 3 pm Meeting and lecture by Wikborg Rein 3 pm - 4 pm Bergen Chamber of commerce 4 pm - 6 pm Visit to Norwegian Hull Club	1 pm - 2:30 pm Visit to DNB Shipping 3 pm - 4 pm Visit to Rederi Stenersen 4 pm - 5 pm GC Rieber	1:30 pm - 5 pm Travel with Redningsskøyta to Frydenbø Industrier at Hanøytangen, Askøy	1:30 pm - 3:30 pm Visit to Bergen og Omland Havnevesen Beffen over to Grieg 4 pm - 6 pm Visit to Grieg	Nordic Arbitration (Øystein Meland, Wikborg Rein law firm)	Exam??	No program
6 pm -	Dinner hosted by Norwegian Hull Club			Dinner hosted by Grieg	KODE - China Exhibition		Students depart Bergen Airport Flesland

Endring i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-9 Alminnelige regler om sensur.

Nytt nr. 10. Henstilling om skriftlig begrunnelse der klagesensur har endret karakteren to trinn eller mer til ugunst.

Etter overgang til blind klagesensur fra høsten 2014, ser vi et ikke ubetydelig antall formelle klager på klagesensuren. De har oftest sitt utspring i at klagevedtaket har endret opprinnelig karakter til ugunst – gjerne to trinn, noen ganger mer enn det. Studenten ønsker da å få klagevedtaket kjent ugyldig. Ingen slike saker har til nå ført fram. I de fleste tilfellene har klagenemnden vist til at det ikke foreligger noen formell feil, i noen tilfeller vises det til at klagen reelt sett gjelder karactersettingen, dvs. sensors skjønn, som ikke kan gjøres til gjenstand for formell klage.

I disse sakene ser vi gjentatte ganger at vi står med påstand mot påstand med hensyn til hva som er sagt – og hvordan det er sagt – i begrunnelsen for klagesensuren. Med det formål å unngå slike forekomster av påstand mot påstand, kan det være heldig å orientere klagesensorene om at vedtaket er to eller flere karakterer til ugunst, og videre orientere dem om at det kan være heldig å gi en skriftlig begrunnelse for sensurvedtaket. Der sensoren velger skriftlig begrunnelse, vil det ikke bli oppgitt ringetid/treffetid, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3 nr. 2 siste punktum: «Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.»

Her kan også bemerkes at Kunnskapsdepartementet i september i fjor sendte på høring et forslag om å endre bestemmelsen om «sensors valg»². Høringsfristen var 4. desember. Kunnskapsdepartementet foreslår at siste punktum i § 5-3 nr. 2 endres til: «Institusjonen bestemmer om begrunnelsen skal gis muntlig eller skriftlig.» Forslaget her tar ikke sikte på å forskuttede en eventuell lovendring, det er utelukkende våre egne erfaringer som begrunner det.

På denne bakgrunnen framsettes følgende

forslag til vedtak:

1. Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-9 gis nytt nr. 10:
Der studieadministrasjonen ser at klagesensuren har endret karakteren to trinn eller mer til ugunst, skal klagesensorene orienteres om dette og det henstilles til dem å gi skriftlig begrunnelse for vedtaket. Det skal likevel gjøres klart for sensorene at valget mellom skriftlig og muntlig begrunnelse fortsatt er deres.
2. Någjeldende nr. 10 blir nytt nr. 11.

[Tilbake til sakslisten](#)

---

² <https://www.regjeringen.no/contentassets/d25eca21f0b74d41b15e47f7eae072d/horingsnotat-om-endringer-i-universitets--og-hovskoleloven.pdf> Se pkt. 1.4, fra side 3.

Sak 25/18

Forkunnskapskrav for JUS256-2-B Skatterett II

Forkunnskapskravene for de to skatterettseminene er ulike

For JUS256-2-A Skatterett I heter det i emnebeskrivelsen:

Krav til forkunnskaper

Tre års universitets- eller høyskolestudier.

For JUS256-2-B Skatterett II heter det i emnebeskrivelsen:

Krav til forkunnskaper

Tre års jusstudier.

Emneansvarlig, professor II Benn Folkvord, opplyser at det ikke er noen grunn til det strengere kravet for skatterett II: «Det er ikke noe faglig i veien for å ta opp de som har tre års høyere utdanning. Økonomer og andre vil kunne ha stor nytte av faget.»

På dette grunnlaget framsettes følgende

forslag til vedtak:

Forkunnskapskravene for JUS256-2-B Skatterett II endres til «Tre års universitets- eller høyskolestudier.»

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 26/18

JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 studiepoeng). Ny emneansvarlig

Emneansvarlig for JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng), Jørn Øyrehagen Sunde skal i forskningstermin.

Bjarte Askeland foreslås som ny emneansvarlig.

Forslag til vedtak:

Professor Bjarte Askeland oppnevnes som emneansvarlig for JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 studiepoeng) med virkning fra H18.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 27/18

JUS122 Erstatningsrett. Ny emneansvarlig.

Emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett, professor Bjarte Askeland, er oppnevnt som emneansvarlig for JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 studiepoeng), og fritas for emneansvaret for JUS122 Erstatningsrett.

Førsteamanuensis Knut Martin Tande foreslås som ny emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett.

Forslag til vedtak:

Førsteamanuensis Knut Martin Tande oppnevnes som emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett med virkning fra H18.

[Tilbake til sakslisten](#)

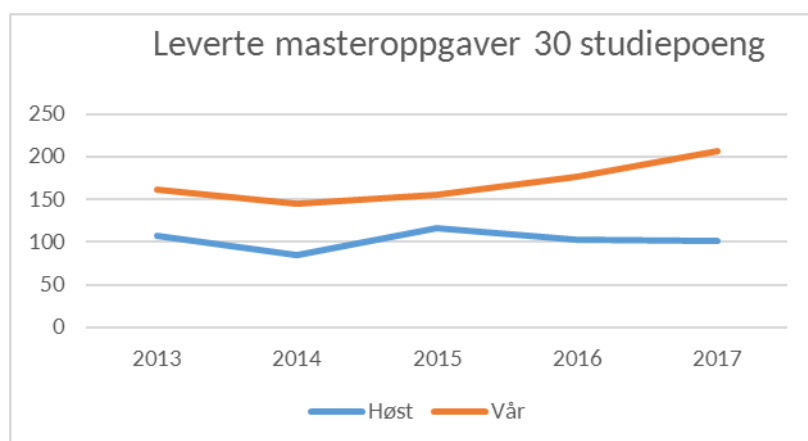
Sak 28/18**JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Skrivesemester for studenter i MAJUR-2.**

Det vises til saksframstillingen i sak 19/18 over.

Som ledd i arbeidet med å håndtere det store antallet masteroppgaver som skrives i vårsemestrene, har faglig ledelse sammen med studieadministrasjonen sett på mulige tiltak for å oppnå en bedre fordeling av masteroppgavene mellom vår- og høstsemestrene. Vi ser nemlig at vi – eventuelt med noen tiltak – kan håndtere den samlede mengden masteroppgaver, men den betydelige skjevfordelingen mellom semestrene byr på store utfordringer i vårsemestrene.

De fem siste årene har fordelingen mellom semestrene vært slik:

	2013	2014	2015	2016	2017
Høst	107	84	117	103	101
Vår	161	145	156	176	207

Vi ser en tydelig – og økende – skjev fordeling mellom semestrene. I 2017 var tallet på leverte masteroppgaver om høsten over dobbelt så stort som det om våren.

For fakultetet er det grunnleggende viktig å sikre høy kvalitet på veiledningen til masteroppgaven. Emnet bærer en ikke ubetydelig del av programmenes læringsmål, og vi verken kan eller vil slå oss til ro med en situasjon der vi står i fare for å måtte fire på kvaliteten i denne veiledningen. Samtidig er det ikke realistisk for fakultetet å ha parat en slik kapasitet av kvalifiserte veiledere som vårsemestrene nå krever. Når vi allikevel må framskaffe kvalifisert veiledning, innebærer det helt uforholdsmessige administrative og faglige kostnader.

Fakultetets faglige ledelse vil se på flere mulige virkemidler som hver for seg eller sammen kan bidra til å jevne ut forskjellene mellom semestrene. I denne omgangen er forslaget å innføre en egen ordning for studentene på MAJUR-2, som innebærer at de får tildelt veiledertimer bare i høstsemesteret. Tunge faglige eller personlige hensyn kan eventuelt begrunne dispensasjon. Ordningen vil eventuelt gjøres gjeldende først for det kullet som tas opp H18.

Dette er ikke et virkemiddel fakultetet ønsker å bruke, men slik situasjonen er nå, anses det nødvendig.

Alle våre andre emner tilbys bare én gang pr år (med unntak av spesialemnet JUS257-2-A Selskapsrett I). Det er derfor neppe urimelig eller uforsvarlig å begrense også undervisningen (i.e. veiledningen) i JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng på samme måte.

Det anses heller ikke å være en usaklig forskjellsbehandling av studentene på det toårige programmet sammenlignet med dem på det femårige, idet det er tale om to forskjellige programmer som har ulike opptaksvilkår i alle fall, og følgelig ikke er sammenlignbare med hensyn til vilkårene for opptak. Det anses heller ikke å være tale om et utenforliggende hensyn, idet beregning og allokering av undervisningsressurser i alle tilfeller forutsettes å ligge i bunnen for ethvert opptak av studenter.

På denne bakgrunnen framsettes følgende

forslag til vedtak:

1. Med virkning fra kullet som tas opp høsten 2018, vil studenter med studieretten MAJUR-2 få tildelt veilederressurser bare i et høstsemester, fortrinnsvis i sitt tredje semester. Fakultetet kan dispensere fra denne regelen dersom tungtveiende faglige eller personlige hensyn tilsier det.
2. Vedtaket publiseres på nettsiden som orienterer om opptak til MAJUR-2.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 29/17

JUS397 Masteroppgave forskerlinje (70 studiepoeng). Emnebeskrivelse.

Forslag fra emneansvarlig Bjarte Askeland.

Studienivå (studiesyklus)

Master

Undervisningssemester

Haust og vår.

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, UiB

Mål og innhald

Føremålet med Forskarlinja er å

- identifisera og utvikla studentar med eit forskartalent og -interesse med tanke på rekruttering til PhD-programmet
- utdanna studentar med ei viss forskningserfaring som kan nyttiggjera seg denne med tanke på problemløysing i det praktiske rettslivet
- å tilby studentane eit studium på eit høgare akademisk nivå som minskar avstanden mellom profesjonsstudiet og praksis og, samt heva kunnskapsnivået i rettssystemet og det praktiske rettslivet for øvrig.
- gjera dei juridiske kandidatane betre i stand til å utfordra etablert kunnskap og praksis på fagområdet, slik at dei er førebudd på å bidra til innovasjon i akademia og i praksis.
- verke til at studentane tileignar seg kunnskap om ulike metodetilnærmingar innanfor rettsvitenskapen, og at dei på ein slik bakgrunn kan gjera eit informert val av metode til handtering av eige kjeldemateriale.

Læringsutbyte

Etter kurset skal studentane ha fått inngåande *kunnskap* om sitt fagfelt og det å skriva vitenskaplege tekstar.

Dei skal ha oppnådd *ferdigheiter* i å handtera store mengder kunnskap, identifisere komplekse problemstillingar, nytta juridisk metode på eit vitenskapleg nivå, og å produsera vitenskaplege løysingar.

Gjennom å presentera eige prosjekt og diskutera eige og andre sine prosjekt, samt vitenskaplege tekstar, skal studentane ha fått *generell kompetanse* i å delta i kompleks juridisk og vitenskapleg diskusjon.

Obligatorisk kursinnhald

For å sikra at studentane har tilstrekkeleg kunnskap til å skriva masteroppgåve på vitenskaplege nivå er følgjande undervisningsaktivitetar gjort obligatorisk:

1. Lunchseminar (heile studieåret)

Det vert gjennom heile året arrangert inntil 10 lunchseminar totalt, men slik at berre fem av desse er obligatoriske for kvar student. Som hovudregel startar kvart lunchseminar med ei førelesing om eit emne som er relevant for det stadiet av skriveprosessen studentane er inne i. Deretter diskuterar studentane under leiing av emneansvarleg.

2. Workshop – fremleggelse av eige prosjekt (oktober)

I oktober i haustsemesteret leverer studentane eit workshopnotat på opp til 15 sider basert på masteroppgåva så langt den no er skriven. Dei les kvarandre sine notat som førebuing til workshopen. På workshopen presenterer dei prosjektet sitt i løpet av 20 minutt. Deretter vert prosjektet og presentasjonen diskutert i 20 minutt.

3. Tekstkvalitetskurs (november)

Kurset startar med 2 timar førelesing om tekstkvalitet. Studentane skal i november leverer deretter tekst på maksimalt 15 sider frå masteroppgåva. Tekstane blir diskutert i smågrupper under leiing av lærar.

4. Nasjonalt seminar (desember)

(Alternativ til internasjonalt kurs, sjå nr. 7 nedanfor)

Dette er eit felles seminar mellom studentar som skriv stor masteroppgåve ved dei juridiske fakulteta i Bergen, Oslo og Tromsø. Her skal kvar av dei til saman 30 studentane delast opp i grupper etter tema for deira masteroppgåve. To veker før seminaret skal dei sende ut eit opp til 15 sider langt utdrag frå masteroppgåva, som kan vere det same som teksten brukt i undervisningsaktivitet 3. På seminaret skal dei så presentera si oppgåve for dei andre studentane i gruppa og ein seniorforskarar, før oppgåva vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen. Dette er eit framhald av tekstkvalitetsførelesinga og -diskusjonen som har skjedd på fakultetet (undervisningsaktivitet 3).

5. Doktorgradsprogramtilknytning (januar)

Studentane får metodisk opplæring i eit samarbeid med doktorgradsprogrammet, gjennom ein kombinasjon av tre førelesingar om metodiske tema à to timar, etterfølgd av tre diskusjonsmøte à to timar om dei same tema, der studentane blir delt opp i mindre diskusjonsgrupper under leiing av ein Phd-kandidat. Kvar av studentane må førebu eit innlegg på 10 minutt til eitt av diskusjonsmøta.

Litteratur:

Bjarte Askeland: *Om rettsdogmatisk metode og sammenligning*, i: Søvig, Karl Harald/Schütz, Sigrid Askeland /Rasmussen, Ørnulf (red.): *Undring og erkjennelse*, Festskrift til Jan Fridthjof Bernt, Bergen 2013, s. 15-25.

Hans Petter Graver: *Vanlig juridisk metode? Om rettsdogmatikken som juridisk sjanger*, Tfr 2008 s. 249-278

Hans Petter Graver: *Rettsforskerens oppgaver og rettsvitenskapens autonomi*, Tfr 2011 s 230-249.

Rob van Gestel and Hans-Wolfgang Micklitz: *Why Methods Matter in European Legal Scholarship*, European Law Journal Vol 20 no 3, May 2014 pp 292-316.

Nils Jareborg: *Rättsdogmatikk som vetenskap*, SvJT 2004 s. 1-10.

Claes Sandgren: *Om teoribildning och rättsvetenskap*, JT 2004-2005 s. 297-333

Synne Sæther Mæhle: *Gjelder det andre regler for rettslig argumentasjon i rettsdogmatikken enn for domstolene?* JV 2004 s. 329-342

Ronald Zweigert and Hein Kötz: *Introduction to comparative law* (2nd ed. Oxford 1998) s. 32-47.

6. Forskargruppepresentasjon (februar)

I desember eller januar skal studentane presentera prosjektet sitt for forskargruppa dei er knytt til. Dei skal før presentasjonen levera eit utdrag av masteroppgåva på opp til 20 sider, som vert lest av alle eller nokre utvalde forskargruppemedlemmar. På eit lunsjseminar i forskargruppa presenterer så studentane sine prosjekt i omlag 30 minutt, etterfølgd av 40 minutt med førebudde kommentarar og diskusjon

7. Internasjonalt seminar (mars)

(Alternativ til Nasjonalt seminar, sjå nr. 4 ovanfor)

I mars skal det arrangerast eit felles seminar mellom dei som skriv masteroppgåve 70 sp i Bergen og studentar på eit LLM by research-program eller anna tilsvarende program ved ein utanlandsk institusjon. To veker før seminaret skal kvar student levera eit 10 sider langt utdrag frå masteroppgåva på engelsk som blir distribuert til andre studentar og lese som førebuing til seminaret. . På seminaret skal oppgåva presenterast i 20 minutt for dei andre studentane, samt éin seniorforskarar frå Bergen og éin frå samarbeidsinstitusjonen, før den vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen.

8. Sluttseminar (ultimo mai)

Studentane presenterer utdrag frå avhandlingsteksten som viser kva metode som er nytta, og som gjev grunnlag for diskusjon av metodiske spørsmål i grupper. Diskusjonen skal dels referera til dei emna som vart presenterte i undervisinga med doktorgradstilknytning, sjå punkt 6 ovanfor. Studentane sine utdrag blir kommenterte av en seniorforskar. Seminaret skal fungera som ei kvalitetssikring før ferdigstilling av avhandling for innlevering.

Det vert arrangert eit frivillig kurs i kjeldesøk og bruk av endnote

Krav til forkunnskapar

- Bestått alle emne dei fire første åra av masterstudiet i rettsvitenskap.
- Høgt fagleg nivå, svarande til det som vert stilt for opptak til PhD-programmet.
- Prosjektskisse på minst 3 A-4 sider (rettingslinjer vert gjeve saman med informasjon om opptak)

CV skal leggjast ved søknad, slik at andre aspekt ved søkjar og prosjektet kan vurderast.

Tilrådde forkunnskapar

Ingen

Krav til studierett

[MAJUR](#) eller [MAJUR-2](#).

Inntil 15 studentar vert tekne opp kvar haust.

Søknadsfrist: 15. mai.

Vurderingsformer

Masteroppgåve på maksimalt 37 500 ord.

Innleveringsfrist: Fredag uke 25.

- Fot- og sluttnoter skal reknas med. Forord, forside, innhaldsforteikning, registre, litteraturliste og vedlegg reknast ikkje med.

- Oppgåve som overskrid ordgrensa vert ikkje sensurert.

- Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å levere oppgåve, og inngår difor i sertifiseringsgrunnlaget.

- Metodekunnskapen som studentane skal ha tileigna seg vert vurdert som del av vurderinga av masteravhandlinga

Karakterskala

A til E for bestått og F for ikkje bestått.

Vurderingssemester

Haust og vår.

Emneevaluering

Emnet vert evaluert etter kvart kull.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 30/18

Eksamensplan studieåret 2018/19

AKTIVITETSPLAN

DET JURIDISKE FAKULTET, STUDIEÅRET 2018/2019

inkludert obligatoriske oppgaver

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
33 (13. – 17.8.)	14.00: VELKOMST-SEREMONI PÅ MUSEPlass	OPPSTART JUS122 OG JUS241		OPPSTART JUS131	
	OPPSTART EXPHIL OG EXFAC				
34 (20. – 24.8.)	OPPSTART JUS111 (Bli kjent-samling)				
35 (27. – 31.8.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)				
36 (3. – 7.9.)					
37 (9. – 13.9.)	Obl. oppg. publiseres JUS122				Innleveringsfrist obl. oppgave JUS122
38 (17. – 21.9.)	Obl. oppg. publiseres JUS131 og JUS241			Innleveringsfrist obl. oppgave JUS131	Innleveringsfrist obl. oppgave JUS241
39 (24.9. – 28.9.)					
40 (1. – 5.10.)	Studiekvalitetsseminar for emneansvarlige	Studiekvalitetsseminar for emneansvarlige			KUNNSKAPSTEST EXFAC
41 (8. – 12.10.)	Innleveringsfrist seminaroppgave EXFAC			EKSAMEN JUS122	
42 (15. – 19.10.)	OPPSTART JUS124				EKSAMEN JUS131
43 (22. – 26.10.)	OPPSTART JUS132				
44 (29.10. – 2.11.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)				
45 (5. – 9.11.)	Obl. oppg. publiseres JUS124			EKSAMEN EXPHIL- JUEKS	Innleveringsfrist obl. oppgave JUS124
					EKSAMEN JUS241
46 (12. – 16.11.)	JUSETIKK	JUSETIKK	OPPSTART JUS242	Innleveringsfrist obl. oppgave JUS132	
	Obl. oppg. publiseres JUS132	OPPSTART JUS111			
	DAVID DOUBLET- SEMINAR ¹	DAVID DOUBLET- SEMINAR			
47 (19. – 23.11.)				EKSAMENS DAGER SPESIALEMNER ²	

¹ Endelige datoer er ikke avklart pr. februar 2018 – det blir enten 12.-13.11. eller 15.-16.11.² To dager i uke 47 er lagt til eksamensukene pga. overlapp med eksamen i hhv JUS132 og JUS124 i uke 49 og 50.

48 (26. – 30.11.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
49 (3. – 7.12.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER ³				
					Obl. oppg. publiseres JUS111
					EKSAMEN JUS132
50 (10. – 14.12.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	OPPSTART JUS135		EKSAMEN JUS124 9.00 – 15.00	Innleveringsfrist obl. oppgave JUS111	
	INNLEVERING MASTEROPPGAVE			OPPSTART JUS121	
51 – 1	J U L O G N Y T T Å R				
2 (7. – 11.1.)					
3 (14. – 18.1.)	I N T E R N A S J O N A L U K E				
				INTERNASJONAL DAG	EKSAMEN JUS111
4 (21. – 25.1.)	Obl. oppg. publiseres JUS242				Innleveringsfrist obl. oppgave JUS242
	OPPSTART JUS114				
5 (28.1. – 1.2.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)				
	Obl. oppg. publiseres JUS135			Innleveringsfrist obl. oppgave JUS135	FAGLIG- PEDAGOGISK DAG
6 (4. – 8.2.)					
7 (11. – 15.2.)					
8 (18. – 22.2.)					EKSAMEN JUS114
9 (25.2. – 1.3.)	OPPSTART JUS113			FAGKRITISK DAG	EKSAMEN JUS242 9.00 – 15.00
10 (4. – 8.3.)	JUSETIKK	JUSETIKK	OPPSTART JUS243	Eksamensoppgave publiseres JUS329	
	EKSAMEN JUS135 9.00 – 15.00	OPPSTART JUS133			
11 (11. – 15.3.)	HJEMMEEKSAMEN ⁴ JUS121				
				Obl. oppg. publiseres JUS113	
12 (18. – 22.3.)	OPPSTART JUS123		Innleveringsfrist obl. oppgave JUS113		
13 (25. – 29.3.)	Obl. oppg. publiseres JUS133			Innleveringsfrist obl. oppgave JUS133	
14 (1. – 5.4.)					

³ Det avholdes ikke eksamener i spesialelemner fredag i uke 49 og onsdag i uke 50 grunnet overlapp med eksamen i hhv JUS132 og JUS124

⁴ Mandag 12.3. kl. 9.00 – fredag 16.3. kl. 13.00.

EKSAMENSFRI UKE (SA) ⁵					
15 (8. – 12.4.)				EKSAMEN JUS113 ⁶	
16 (15. – 19.4.)				SKJÆRTORS DAG	LANGFREDAG
17 (22. – 26.4.)	2. PÅSKEDAG	OPPSTART JUS112 Obl. oppg. publiseres JUS243			EKSAMEN JUS133
18 (29.4. – 3.5.)	Obl. oppg. publiseres JUS123 OPPSTART JUS134	Innleveringsfrist obl. oppgave JUS243	1. MAI		
19 (6. – 10.5.)	Innleveringsfrist obl. oppgave JUS123				
20 (13. – 17.5.)				Obl. oppg. publiseres JUS112	17. MAI
EKSAMENS UKE SPESIALEMNER					
21 (20. – 24.5.)				Innleveringsfrist obl. oppgave JUS112	
EKSAMENS UKE SPESIALEMNER					
22 (27. – 31.5.)	Innleveringsfrist hjemmeeksamen JUS329			KRISTI HIMMELFARTSDAG	
EKSAMENS UKE SPESIALEMNER					
23 (3. – 7.6.)	INNLEVERING MASTEROPPGAVE				
24 (10. – 14.6.)	2. PINSEDAG	EKSAMEN JUS123 ⁷ 9.00 – 15.00	EKSAMEN JUS243 9.00 – 15.00		EKSAMEN JUS112
		HJEMMEKSAMEN JUS134 ^{8,9}			
		HJEMMEKSAMEN JUS134-KINA ¹⁰			

KONTINUASJONSEKSAMENER HØSTEN 2019

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG
UKE 31 (29.7. – 2.8.)	HJEMMEKSAMEN JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner ¹¹				
	HJEMMEKSAMEN JUS134 Retts historie og komparativ rett ¹²				
	HJEMMEKSAMEN JUS134-KINA Retts historie og komparativ rett ¹³				
UKE 32 (5. – 9.8.)	EXFAC JUS131 JUS241	JUS111 JUS122 JUS132 JUS242	JUS112 JUS123 JUS133 JUS243	JUS113 JUS124 JUS135	JUS114

⁵ Ikke avklart pr. februar 2018, men Studieadministrativ avdeling (SA) plasserer som regel en eksamensfri uke rett før påske.

⁶ Denne eksamenen er normalt plassert fredag i U15, men er flyttet til torsdag for at studieeksamenen skal få mulighet til å klargjøre til sensur før påskeuka. Fakultetet må sannsynligvis søke SA om dispensasjon for å avvike eksamen i eksamensfri uke, men dette er vanligvis for en formalitet å regne.

⁷ Denne eksamenen er normalt plassert mandag i U24. Flyttet til tirsdag pga. helligdag.

⁸ Eksamenstiden for JUS134 kan utvides med 8 timer for studenter som både har dette emnet og JUS243 i utdanningsplanen det aktuelle semesteret.

⁹ Tirsdag 11.6. kl. 9.00 – fredag 14.6. kl. 9.00.

¹⁰ Tirsdag 11.6. kl. 9.00 – onsdag 12.6. kl. 18.00.

¹¹ Mandag 29.7. kl. 9.00 – fredag 2.8. kl. 13.00.

¹² Tirsdag 30.7. kl. 9.00 – fredag 2.8. kl. 9.00.

¹³ Tirsdag 30.7. kl. 9.00 – onsdag 1.8. kl. 18.00.

Sak 31/18**JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. Tillegg i obligatoriske arbeidskrav.**

Vi har mottatt fra emneansvarlig Søren Koch et forslag om et tillegg i de obligatoriske arbeidskravene i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett:

Endring gjelder en obligatorisk oppgave i form av tre notater med disposisjoner til storgruppeoppgavene 1 til 3. Studentene bes om å disponere storgruppeoppgavene som om de var del av en skriftlig eksamen. Disposisjonen må ikke være meget omfattende (mellom 10 linjer opp til en halv side er helt tilstrekkelig). Likevel må notatene gir uttrykk for at kandidaten innholdsmessig har tatt stilling til oppgaven. Derfor holder det ikke å levere en disposisjon som utelukkende inneholder noen generelle disposisjonspunkt som f.eks. Innledning, hoveddel, slutt, eller lignende. Notatene skal gå inn i en digital diskusjon på mittuib (funksjon diskusjoner/discussions). Canvas holder en funksjon som gir studentene bare tilgang til å se notatene til sine medstudenter dersom de selv har lastet opp (posted) sine notater. Med dette kan vi forhindre at studentene bare kopierer hverandres notater. Det kommer til å bli en teknisk utfordring å begrense studentenes tilgang til medstudentenes notater i diskusjonene til de som er i samme storgruppe/virtuell gruppe. Levering av diskusjons-notatene til alle storgruppeoppgavene skal gjøres obligatorisk. Selv om enkelte studenter ikke kan delta på undervisning (jf. 75% regel), mener jeg at alle må kunne ha mulighet å jobbe med storgruppeoppgavene. Programmet åpner for levering av notater også etter storgruppesamling. Samtidig kan vi programmere Canvas slik at en student ikke kan sende inn et nytt diskusjonsbidrag før den forrige er lastet opp. Det tillates bare studentene til eksamen som har levert alle tre notater. Programmet generer automatisk en oversikt som viser hvilke studentene har oppfylt kravet. Noe som er enkelt for administrasjonen å kontrollere. Storgruppelederne forpliktes til å ta stikkprøver og oppfordres til å bruke eksempler i gjennomgangen av oppgavene. Det kan med fordel vises særlig gode disposisjoner på skjermen under samlingene.

Det gjøres oppmerksom på at tiltaket **ikke** medfører studentene **noe** merarbeid. De er allerede i dag forpliktet til å sette seg inn i og forberede storgruppeoppgavene. Erfaringen fra de siste årene har derimot vist at dette ikke alltid var tilfelle, og at en del studenter kom helt uforberedt til storgruppeundervisning. Dette medførte til en uheldig ubalanse mellom dem som faktisk var forberedt og de som først under samling begynte å lese oppgaven eller det relevante kildematerialet. Hensikten med tiltaket er å ivareta at studentene har faktisk sett på storgruppeoppgavene før storgruppesamlingen og gjort seg tanker om disposisjonen i en skriftlig besvarelse. Dette vil forhåpentligvis bidra til mer sofistikerte diskusjoner og effektivere ressursbruk i storgruppe-undervisning.

Jeg har satt Jørn, Knut Martin og Robert Grey i CC fordi jeg har diskutert endringene med dem. Tiltaket ble diskutert med og til dels foreslått av medlemmer i TALIDA-prosjektet og kan ses som et ledd i prosjektets hovedformål, som er redesigning of courses in concordance with scientific research on teaching and learning.

På dette grunnlaget framsettes følgende

forslag til vedtak:

Følgende tillegg gjøres i oversikten over obligatorisk undervisningsaktivitet for JUS134 Retts historie og komparativ rett:

Kvar student skal levere tre notat med disposisjon til storgruppeoppgåvene 1 – 3. Disposisjonen skal kunne danne grunnlag for eit skriftleg svar på oppgåva og bør innehalde ein grov struktur og rekkefølge av dei mest relevante vurderingstema for oppgåvesvaret. Disposisjonen skal ikkje vere omfattande: 10 linjer til ½ side er tilstrekkeleg. Disposisjonen skal visa at studenten har teke stilling til oppgåva; det er ikkje tilstrekkeleg med berre nokre generelle disposisjonspunkt. Notata skal gå inn i ein digital diskusjon i MittUiB.

Deltaking i storgruppe vert teljande berre der notatet er levert i forkant.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 32/18**Endret innleveringsfrist for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng**

At det er en betydelig skjevfordeling mellom antallet studenter som skriver JUS399 Masteroppgaver (30 sp) i høstsemesteret er godt etablert. Eksempelvis er fordelingen av påmeldte studenter inneværende studieår 131 på høstsemesteret og 241 på vårsemesteret. Hovedutfordringen med skjevfordelingen knytter seg til rekrutteringen av veiledere til studentene. Med dagens ordninger for veilederrekruttering har det vist seg at vi ikke har en stor nok «pool» av eksterne veiledere til å dekke inn behovet vårt i vårsemesteret. Med en stadig økende total studentmasse er det også rimelig å anta at problemet vil forverre seg dersom ingen grep blir tatt. En jevnere fordeling av studenter som skriver masteroppgave på høstsemesteret og vårsemesteret vil være den naturlige løsningen på problemet. Et av forslagen for å oppnå dette er at skrivesemesterne for studentene på JUS399 blir like lange hvert semester.

Lengde skrivesemester

For studenter som skriver masteroppgave starter høstsemesteret per i dag i uke 33, mens innleveringsfrist er 10. desember. Dette gir en skriveperiode på **120 dager**. Vårsemesteret har på sin side oppstart³ i uke 2 og innleveringsfrist 1. juni. Dette gir en skriveperiode på **145 dager** (inkludert 7 røde dager).

Som en referanse er det verdt å nevne at det ved UiO er implementert like lange skrivesemester på masteroppgaven (30 sp). Med innleveringsfrist henholdsvis 25. november og 25. april er både høst- og vårsemesteret på til sammen 105 dager.

For JUS399 Masteroppgave foreslås det at innleveringsfristen på vårsemesteret fremskyndes slik at skriveperioden blir like lang som på høstsemesteret. Konkret innebærer dette at innleveringsfristen flyttes fra 1. juni til **10. mai**. Ved å justere lengde på vårsemesteret slik at skriveperioden tilsvarer høstsemesteret, innebærer å telle 120 dager fra mandag i uke 2, at innleveringsfristen legges til 6. mai i 2019. Ved å sette innleveringsfrist til 10. mai "kompenserer" vi for de røde dagene vårsemesteret skjenker oss. Samtidig får vi en innleveringsfrist for høst og vår som faller på samme talldato (10. desember/ 10. mai). Høstsemesteret beholder altså sin nåværende form/lengde.

Å fremskynde innleveringsfristen til 10.mai for vårsemesteret har også flere «bonusfordeler» :

- For det første vil sensuren sensurprosessen være ferdig avviklet før sommerferien (i uke 24), hvilket i seg selv må sies å være praktisk gunstig både for administrasjon, sensorer og den enkelte student.
- I forholdet vi oss til reglementet om at klagefrist på sensur som faller etter 20. juni i vårsemesteret, først begynner å løpe ved semesterstart i det påfølgende høstsemesteret. Ved flytte vårens innleveringsfrist til 10. mai, vil sensuren falle i god tid før 20. juni. Dette åpner for at vi får ferdig klagesensuren i løpet av sommerferien, som igjen gir fakultetet og studentene flere fordeler med hensyn til å få ferdigstilt gradene.
- Ved en tidligere ferdigstilt grad kan studentene få utskrevet vitnemålet sitt tidligere enn før, og arbeidet med utskriving av «Betinget bekreftelse på oppnådd grad» blir trolig mindre.

---

³ Semesterstart regnes her som uken studentene får kunngjort hvem deres veileder er.

Mulige utfordringer ved ny innleveringsfrist 10. mai kan være:

- Ny frist vil gi én til to ukers overlappende sensurperiode med UiO. Dette kan potensielt gjøre arbeidet med å skaffe sensorer noe mer utfordrende. Når det er sagt opplever administrasjonen at rekrutteringsgrunnlaget for sensorer er godt nok til å tåle denne «konkurransen».
- 10. mai er en dato som er utsatt for å falle på «røde dager». Eksempelvis er 10. mai 2018 Kristi Himmelfarstdag. I disse tilfeller flyttes innleveringsfristen til nærmeste påfølgende arbeidsdag (slik som vanlig praksis er når frister faller i helg).

Påmelding til masterskriving

I dag leverer studenter som skal skrive masteroppgave på vårsemesteret sin påmelding med prosjektskisse innen 15. november. Studenter som skal skrive på høstsemesteret har påmeldingsfrist 15. mai.

Administrasjonen, fagansvarlige og emneansvarlige kan først starte arbeidet med å rekruttere veiledere etter at studentenes påmeldingsfrist er gått ut. For å få bedre tid til å plassere veiledere for vårsemesteret, foreslås det å flytte påmeldingsfristen til **15. oktober**. Med ny frist vil arbeidet med å rekruttere veiledere kunne starte tidligere, og man vil ha rundt to og en halv måned på å ferdigstille en veilederoversikt for studentene. Påmeldingsfristen for høstsemesteret er ikke foreslått endret. Dagens påmeldingsfrist 15. mai gir i dag rundt tre måneder for å rekruttere veiledere før semesterstart.

Til sammenligning er påmeldingsfristene ved UiO 1. oktober for studenter som skriver masteroppgave på vårsemesteret, og 1. mai for studenter som skriver på høstsemesteret. Den eneste praktiske konsekvens av en tidligere påmeldingsfrist vil være at fagmøtene må holdes noe tidligere enn før; tentativt uke 39 og 40. Dette skal være gjennomførbart tatt i betraktning dagens timeplaner på 3.- og 4. studieår.

Forslag til vedtak:

Med virkning fra vårsemesteret 2019 settes ny innleveringsfrist for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng til 10. mai. Ny påmeldingsfrist for studenter som skal skrive JUS399 på vårsemesteret settes til 15. oktober.

[Tilbake til saklisten](#)